

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Bniv. Regele Ferdinand. 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 600 Lej
Fél évre ... .. 300 Lej
Negyed évre ... .. 150 Lej
Havonta ... .. 50 LejHirdetések díjazása szerint
Megjelenik naponta reggel.Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej, Buourestiben 50 baniva
több.

Al Aradaj civitanoj la unuan saluton!

Al vi, karaj, civitanoj de Arad, ni, rumanaj esperantistoj, venintaj el chiuj anguloj de la lando, adresas nian unuan saluton.

En agordoj de muziko Vi akceptis nin; charmaj fraulinoj Viaj chirkauis nin tuj post eliro de la vagonaro, kaj kvazau la tuta urbo ghojis ke alvenis fremdaj gastoj por labori al homama celo, kin estas la kunfratigho de la homoj en unu granda rondo familia.

Ni estas tuta ravitaj de Via bona akcepto, gastemeco kaj sindoneco kaj estu certaj ke irante post la kongreso hejmen, ni kunportos la plej afablajn rememorojn pri la tagoj de nia Arada kongreso:

Esperante, ke post unu jaro en la venonta kongresola Arada Esperanto Societo estos reprezentota per kelkcentnombra delegitaro, ni adresas al Vi, karaj civitanoj de Arad la unuan nian saluton.

En la nomo de Rumana Esperantista Societo

Kapitano doktoro Josif.

Üdvözet Aradváros polgárságának!

Az ország minden részéből jötünk Aradra és szívből üdvözljük Arad város polgárságát. Arad oly előzékenyen és örömmel fogadta vendégeit, akik az ember szeretetért, a békéért és a megértésért dolgoznak, hogy ez a látogatás minden esperantista szívében örökké emlékezetes marad. A zászlódiszes és zenés fogadtatás, a vendégszeretet, amellyel fogadtak bennünket, legmesszebbmenő várakozásunkat is felülmutta és reméljük, hogy egy év múlva, a következő kongresszusunk alkalmával az aradi esperantisták nagyobb számban fogják Aradot képviselni. A rokonszenv, amellyel bennünket fogadtak, bizonyítja, hogy a város polgársága megértéssel kíséri munkánkat és reméljük, hogy a közeljövőben intenzívebben vesz részt benne. Első üdvözlőnk Arad város polgárainak szóljon...

A romániai esperanto csoport nevében:

Dr. Josif kapitány.

Véres bandaharcok a Balkánon

Legyilkolt parasztok — Mészárlás a görög-bolgár határon — Szerb-görög feszültség

Szófiából jelentik: A petritsi prefektus táviratot küldött a bolgár fővárosba a kormánynak. A távirat szerint négy bolgár paraszt Karakeny és Tirche falvakból megjelentek. A parasztok kijelentették, hogy őket 26 társukkal együtt a görög parancsnokság rendelkezése Tirche mellett levő vidékre szállították, ahol 15 görög emigráns egy tisztel élükön sortűzet adott le rájuk. Tizenkilencen azonnal halva estek össze, öten súlyosan megsebesültek és csak hatnak sikerült elmenekülni. A bolgár kor-

mány erélyes jegyzékben követel elégtételt.

Athénből jelentik: A görög-bolgár feszültség hatása alatt tíz bolgár bombákkal meggyilkolta egy Starimaka melletti falu jegyzőjét. A bolgár kormány sajnálatát fejezte ki az eset felett és a bűnösök szigorú megbüntetését ígerte.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv-görög határon véres összecsapások vannak. A görög határőrök 20 szerb menekültet megölték. A jugoszláv kormány erélyes hangú jegyzékben követelt elégtételt a görög kormánytól.

Holtpontra jutott a londoni konferencia

Nem biztos, hogy a németeket meghívják — A Ruhr-vidék azonnali kiürítése.

(London, augusztus 2.) A nagy érdeklődéssel fogadott konferencia bizottságai már munkájukat befejezték és ennek dacára még mindig nem mutat fel olyan jelentős eredményeket a tanácskozás, amelyek alkalmasak lennének arra, hogy a konferencia céljának eléréséhez vezessenek. A bizottságok előterjesztették jelentéseiket és egy kérdés kivételével minden kérdésben megegyezésre jutottak. Az egy kérdés, amelynek elintézése holtpontra jutott: Németország meghívása a londoni konferenciára. Ezt a kérdést tárgyalják most le és ennek a kérdésnek a legfontosabb pontját vették elintézés alá: most fogalmazzák meg a németeknek elküldendő meghívás szövegét. A lapok jelentései szerint az eddigi tanácskozások egyik legfontosabb eredménye, hogy a Németországgal kötött versaillesi békeszerződést a büntető szankciókra és a német kölcsönre vonatkozólag kibővítik.

A németek a Ruhr azonnali kiürítését követelik.

Londoni vélemény szerint a németekkel csak közvetlenül szabad tárgyalni és minden közvetítőt ki kell zárni. A berlini sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a német birodalmi külügyminiszter álláspont-

jával, aki üdvözlö a Konferenciát abból az alkalomból, hogy több megegyezést hozott létre. A megegyezéseket azonban a külügyminiszter egytől-egyik homályosnak tartja. A külügyminiszter is és a lapok is hangsúlyozzák, hogy Németország a kibontakozás előfeltételének tekinti a Ruhr-vidék haladéktalan kiürítését. A németek tárgyalásainak ez lesz az ütköző pontja. A franciáknak az etapsszerű kiürítésre vonatkozó javaslatát azonban a leghevesebben ellenzi a német külügyminiszter. Ebben a kérdésben a német birodalmi kormány tagjai a legteljesebb mértékben szolidárisak. A németek semmi olyan javaslatot nem fogadnak el, amely a Ruhr-megszállást szerződés ellenesen 1926. nyaráig fenn akarná tartani.

A francia szociálisták külön akcióra készülnek.

A francia kamarát Herriot miniszterelnök távolléte miatt elnapolták és csak akkor hívják ismét össze, ha a londoni tanácskozásokról visszaérkezett. A francia szociálistapárt elhatározta, hogy külön bizottságot küld Londonba, amelynek az lesz a feladata, hogy az angol munkáspárttal tárgyaljon a német jóvátétel rendezésének kérdésében. Erre is kiterjed a

frankfurti szociálista kongresszus több határozata, amelyeket szintén keresztül akarnak vinni. A francia szociálista bizottság tagjai Leon Blum, Faures, Louget és Grünbach szociálista vezeték lesznek.

Román monitorok Pozsonyban

Ünnepélyes fogadtatás!

Pozsonyból jelentik: Tegnap d. e. 9 órakor a „Joan Bratianu” és „Alexandru Lahovary” román monitorok Komáromból befutottak a pozsonyi kikötőbe. A román hajókat egy cseh monitor kísérte, amely Komáromban fogadta a vendégeket. A monitorok a minisztérium épülete mögött kötöttek ki. A pozsonyi polgármester francia nyelvű üdvözlő szavaira Balanescu hajóparancsnok szintén francia nyelven válaszolt, majd meghívta a fogadtatásra megjelent hatóságok képviselőit a monitorok megtekintésére. Balanescu hajóparancsnok ma délelőtt látogatást tett a minisztériumban, a polgármesternél, az országos katonai parancsnokságnál és a pozsonyi hidászvezető parancsnokánál. A monitorok négy napig maradnak a pozsonyi kikötőben.

Súlyos vasúti szerencsétlenség Budapest mellett

Egy halott, hat életveszélyes sebesülés.

(Budapest, augusztus 2.) Rémes vasúti szerencsétlenség történt ma a budapest-újszászi vasúti vonalon. Pokoltanya és Tápiógyörgye állomások között egy teljes sebességgel haladó gyorstehervonat a nyílt pályán összeütközött egy szintén nagy sebességgel vele szembejött mozdonyal. A tehermozdony és a tehervonat számos vagonja pozdorjává zúzódott össze. A gyorstehervonat számos vagonjában élő állatokat szállítottak, amelyek a borzasztó erővel történt összeütközés miatt mind elpusztultak. A tehervonat mozdonyvezetője azonnal szörnyethalt és a vonat kísérő személyzete közül hatan súlyosan megsebesültek. A nagyarányú szerencsétlenség következtében a kár több milliárdos összegre rug. A legszigorúbb vizsgálatot indították meg, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Visszautasított állampolgárok.

Aradváros vezetősége tömegesen utasítja vissza a jelentkezőket — Hivatalos nyilatkozat arról, miként szerezhető meg az állampolgárság

(Saját tudósítónktól.) A *Közöny* mai számában megírtuk, hogy már igen megnövekedett azoknak a száma, akiket nem vettek fel az állampolgársági listába. A tömeges visszautasítások reparálása érdekében illetékes helyen kérdést intéztünk, ahonnan a következő felvilágosítást kaptuk:

— Tény az, hogy meglehetősen nagyszámu visszautasítás történt, s megesezt, hogy ezek közé olyanok is kerültek, akik bizonytalanul számítottak arra, hogy bekerülnek az állampolgársági listába. Ennek a fő oka az, hogy az első napok közötti igazolása során több jogosulatlan, illetéktelen egyén igazolása is becsuszott a többiek közé, s éppen ezért a referensek utasítást kaptak, hogy a jelentkezők elbírálásánál fokozottabb figyelemmel járjanak el. De nem kell kétségbeesniök a visszautasítottaknak. Ha bármilyen hivatalos bizonylatot produkálnak, amely a jelentkezés jogosságát bizonyítja, utólag szó nélkül felvesszük őket az állampolgársági listába.

E nyilatkozat elhangzott, s ez kétségtelenül megnyugtatót ígér szik az aggodalmaskodókat, ugyanakkor azonban az állampolgársági hivatal az újabb visszautasítások egész tömegét publikálta; a mai napon közhírré tett visszautasítottak névsora a következő:

Szatmári Lajos és családja, Halmen Jozefina, Scheides Katalin, Horváth József és családja, Pichler Anna, Czecki Mátyás, Maas Jozefin, Gottlieb Lipót és családja, Julius Sándor és családja, Lovan György és családja, Guttman Adolf és családja, Rosenberg Dezső és családja, özvegy Hapsay Józsefné, özvegy Japort Jánosné, Baráth Zoltán és neje, Schopp Róbert és családja, Csepert János és családja, Ettinger Margit, Fischer Adolfné, Tarnóczy Jenő, Tarnóczy Blanka, Szabó Károly és neje, Karácsonyi István és családja, Kiss Antal és gyermekei, Farkas Imre, özvegy Fockherer Istvánné és gyermekei, Szentiványi Stefánia, Perva Zsófia, Stojka Ilona, Seprényi István és családja, özvegy Simandán Jánosné és fia, Lukács Irén, özvegy Boita Terentinné és fia, özvegy Csiky Sándorné és gyermekei, Cracium Lena, Borgida József és családja, Jacob Jenő és családja, Riegler Jenő, özvegy Kohn Náthánné, Császár Imre és neje, Popper Albert és családja, Szücs Gyula és neje, Szvoboda Jenő és családja, Müller Benjamin és neje, Abramovits Miksa és családja, Rosenwasser Salamon és családja, Sternberg Hugó, Kovács József, Geiringer Dávid, Horváth Jolán, özvegy Parlik Istvánné és leánya, özvegy Szú

Lajosné és gyermekei, Lukács Katalin és fia, özvegy Bragaton Jánosné, Sándor Lajosné és családja, Bonyhádi Simonné és családja, Weisz Dávid, Parteli Lajosné, Blaj Anna, özvegy Cajda Mihályné és fia.

A kiömlött sósav súlyosan megsebesítette

Súlyos szerencsétlenség történt ma délután Aradon a Str. Chendi (Kölcsény-uccán) Több munkás tár szekereken sósavat szállított és egyik munkás vigyázatlansága folytán egy 20 literes üveg eltört és ráömlött egy munkásra. A szerencsétlen ember halálát és lábait súlyosan össze égette a maró folyadék. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították.

Bécsi könyvkiadó pöre a magyar kincstár ellen

Kártérítést követel Garami Ernő elkobzott könyvéért

Budapestről jelentik: A Pegazus-Verlag bécsi könyvkiadóvállalat dr. Györki Imre utján a legközelebbi napokban pört indít a magyar kincstár ellen egyik kiadványának elkobzása miatt.

Bécsben 1922-ben a Pegazus-Verlag kiadásában megjelent Garami Ernő *Forrongó Magyarország* című könyve, melyben az 1918 őszi kitért forradalom előzményeit és eseményeit írta meg. A Pegazus-Verlag természetesen Magyarországon is terjeszteni akarta a könyvet, minthogy ab-

ban semmi olyan nem volt, ami a fennálló társadalmi rend fellöngésére irányulna. Először ötszáz kötetet szállított Budapestre, még pedig kétkilogrammos postacsomagokban. A szállítmányok közben meg is érkeztek a megrendelő budapesti cégekhez, amelyek a könyvek árát kifizették a bécsi kiadónak. Amikor a Pegazus-Verlag látta, hogy a magyar hatóságok nem gördítenek akadályt a könyv terjesztése elé, újabb háromszáz kötetet küldött el, ugyancsak két kilogrammos postacsomagokban. Ezt a háromszáz kötetet a magyar kormány elkoboztatta.

A Pegazus-Verlag a könyvek elkobzása miatt dr. Györki Imre nemzetgyűlési képviselő útján kártérítési pert indított a magyar kincstár ellen azzal az indokolással, hogy a háromszáz kötet elkobzásának idején még semmiféle rendelet nem tiltotta Garami könyvének Magyarországon való terjesztését, sőt a postai szállítás jogát sem vonták meg a „Forrongó Magyarország”-tól.

Jogász körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a nem mindennapi pör fejleményei felé.

— A főpolgármester utazása. Robu János dr., Arad város főpolgármestere ma délután egy órakor autóján elutazott Petrosaniba, hogy a városi üzemek szénszükségletének fedezése dolgában tárgyalásokat folytasson. A főpolgármester e hivatalos útjáról körülbelül csütörtökön tér vissza Aradra.

TARCA

Ahol a világ szépeit találkoznak.

A híres wembleyi szépségpavillon. — Valami a női szépségről.

Írta: dr. Gabos Jenő.

Dr. Gabos Jenő névvel már többször találkoztunk az olvasó a *Közöny* hasábjain. A nagyműveltségű esztéta, aki valóságos polihisztor, ezúttal rendkívül érdekes és vonzó cikket írt a női szépségről, a wembleyi világiállítás női szépség csarnokával kapcsolatban. A szellemes és nívós írás méltán sorakozik dr. Gabos Jenő többi értékes írásai közé.

Az angol birodalmi kiállításon, mely ezrével vonzza most Londonba az anyországi és gyarmatai lakóit, félelmes vállalkozás palotát emelt a női szépségről. A kiállításnak bizonyára ez a legérdekesebb látványossága és a leglátogatottabb épülete, mert a birodalom husz leghíresebb nője személyesíti meg a történelem leghíresebb szépségeit. Kleopátra, Schehezeráde, Dante Beatrice-ja, Stuart Mária, Madame Pompadour, mind megtalálhatók itt a szépségpalotában. A kiállítás vonzóereje könnyen érthető, ha arra gon-

dolunk, hogy Anglia és gyarmatai leghíresebb nőiből válogatták ki a „kiállítási tárgyak”-at és hogy milyen versengés folyhatott a helyekért, mutatja az, hogy a versenyzők minden társadalmi osztályból kerültek ki a lordok és ladyk leányai jelentettek épp úgy, mint a munkásosztályhoz tartozók. Elképzelhetjük, milyen nehéz feladat volt a „válogató bizottság”-nak de azt is elgondolhatjuk, mennyi kérdésnek és megkönyvezésnek voltak kitéve a bizottság tagjai az angol szépségek részéről. Más kérdés azonban, hogy azok a történelmi alakok, akiket megismerhetünk, valóban szépek voltak-e. A történelmi feljegyzések mást mondanak.

„Kleopátra, — ugy cseng fülkébe e szó, mint az ideális női szépség. A jó öreg Plutarchos azonban nem így tudja: „Szépsége egyáltalán nem volt hasonlíthatatlan s nem is ragadta el rögtön azokat, akik látták: társalgása azonban oly szereteremelő volt, hogy varázsa alól lehetetlenség volt szabadulni.” Hiteles képiünk nincs Kleopátráról. Paolo Veronese vagy talán valamelyik tanítványa remekműve „A haldokló Kleopátra” és Guido Reni „Kleopátra”-ja egy gyönyört keltő elképzelés.

Szép volt-e Dante Beatrice-ja, e kérdésre annál kevésbé felelhetünk, mert még azt sem tudtuk pontosan megállapítani, ki volt a nagy költő eszményképe: Folco

Portinari leánya-e vagy más valaki. Bizonyos azonban az, amit Dante maga ír, hogy ő is „alig ismerte” szerelme tárgyát.

Madame Pompadourról köztudomású, hogy nem szépsége, hanem bája és esze hódította meg XV. Lajost.

A londoni szépségpalota sorban utolsó, de szépségre nézve talán első szereplője: miss 1924. az ideai esztendő tündöklő, ragyogó megtestesítője. Ez a hölgy a ma nőjét mutatja be. És ha a történelmi alakoknál felvetettük a kérdést: tényleg szépek voltak-e, annál több joggal és indokból állhatunk meg egy pillanatra miss 1924-nél is és kérdezhetjük: szép-e a ma nője?

A közfelfogás azt tartja, hogy a leghíresebb nők Párisban láthatók. Ez azonban óriási tévedés. A párisi nő lehet bájos, sikkes, lehet elegáns, de hogy a női szépség mintaképe volna, erről szó sem lehet. A háború előtti évben megfordultam Párisban, keresve kutatva szép nők után de hasztalan ültem a Café de la Paix terraszán vizsgálódtam a „Grand Opéra” foyejében, a „Tabarin” 100 nézőjét is végigjártam, — az eredmény lecsújtó volt: nem láttam szép nőt.

Érdekes ezzel szemben, hogy a női szépségről készített legtekintélyesebb két műalkotás épp Párisban van, mindkettő a Louvre felbecsülhetetlen értékű kincse: a

milói Vénusz, „a dicsőséges szépség maga” és Leonardo da Vinci „Mona Lisa”-ja. Nem ok nélkül állította be a festészet és szobrászat a nőt a szép érzékeltetésére. Az erő, a bátorság, az állhatatosság bemutatására szerepeltetheti a művészet a férfit, de a szépség megjelölésére egyedül a nő hivatott. És ha Raphael panaszkodott is, hogy „lehetetlen teljesen megfelelő modellt találni,” a festőművészet legnagyobb szerzői alkotásai mégis csak nőket ábrázolnak.

Vannak ugyan rossz nyelvű férfiak, kik azt vallják, hogy „ha a nők leraknák magukról a szabó művészet nyújtotta szépségpótlékokat, ha megfosztanak magukat az ékszerész által adott ragyogástól, ha az ügyes fodrász művelését nem vennék igénybe, alig maradna meg rajtuk valami, amiért Eris almáját nekik ítélnék.”

Egy Raphael, egy Leonardo da Vinci, egy Tizian és egy Rubens nem tévedtek, midőn a szépség megtestesítésére a nőt választotta, — a szépséget nem lehet elvitatni a nőktől és talán valamenynyí férfi véleményét tolmácsolja Montesquieu, midőn azt írja: „Ha igaz, hogy a nők felett zsarnoki hatalmunk van, nem kevésbé igaz, hogy a nőknek természetes uralma van felettünk, a szépség uralma, aminek semmiféle állhat ellen.”

A zöld csillag kongresszusa Aradon.

Kétszázötven esperantista érkezett meg. — Beszélgetés egy kínai és bolgár esperantistával.

(Saját tudósítónktól.) Tíz egymástól távolos nemzet fiai érkeztek ma reggel Aradra mintegy két százötvenen, hogy tanácskozássra gyűljenek össze a zöld asztal mellé. A tíz nyelvű emberek kedvesen, megértéssel és barátsággal beszélnek egymással a tizenegyedik nyelvet: az Esperantót. Intelligens, nagy tudású és fanatikus emberek mindnyájan. Céljuk a nemzetek közötti válaszfalak ledöntése az egynyelvűséggel és zászlajukra a világbeke gyönyörű jel-szavát irták föl.

Ma reggel fél hétkor robotgott be az aradi állomásra az esperantisták vonata. A katonazenekar, az aradi esperantisták és Arad városa hivatalosan fogadta a megérkezett vendégeket. Fiatal lányok és asszonyok, fiatalabb és idősebb férfiak szálltak le a gyorsvonatból mellükön az esperanto nemzetközi jelvényeivel. A vendégeket dr. Angel István polgármester meleg üdvözlő szavakkal fogadta, utána Ferenczy István tanár, az aradi esperanto szervezet titkára üdvözölte őket esperanto nyelven. Az üdvözlő beszédekre Fischer-Gajecz gyáros válaszolt román nyelven, utána pedig dr. Won Kenn pekingi egyetemi tanár mondott esperanto nyelven köszönetet a meleg fogadtatásért. A vendégek ezután kocsikba és autókba ültek és az előre megrendelt szállásokra hajtottak. A kongresszus vendégeinek csak egy része érkezett ma reggel Aradra. A többiek a délutáni és esti vonatokkal jönnek meg. Vannak közöttük románok, magyarok, németek, bolgárok, törökök, angolok, franciák, olaszok, csehek, lengyelek és egy kínai. Az angol esperantisták nevében Harold Jackson mérnök érkezett meg, Bulgária Georgi Aktargliev szörfi lapszerkesztője s Panajot Kolev, a bolgár esperantisták sajtófőnökét küldte ki. A Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Panajot Kolevvel, aki a bulgáriai viszonyokról a következő érdekes dolgokat mondotta:

Százezrekre megy Bulgáriában az esperantisták száma.

— A külföldi lapok állandóan bolgár forradalmakról írnak. Ezzel szemben Bulgáriában a legnagyobb rend és közbiztonság uralkodik. A Sztambulinszky-pártnak még ma is vannak hívei, akik azonban csak földalatti munkát végezhetnek, mert a kormány eltiltotta a kommunista és parasztpárti propagandát. A viszonyok csaknem teljesen békebeliekké alakultak át. Az árak alig néhány százalékkal magasabbak a békebelieknél és tendenciózus az a hír is, hogy Bulgáriában nagy munkanélküliség uralkodik. A bolgár gyárak mind dolgoznak teljes munkáltszámmal. Az esperanto mozgalom rendkívül intenzív munkát fejt ki és ma már százezrekre megy Bulgáriában az esperantisták száma. Meglepett és jóleső érzéssel töltött el bennünket az,

hogy a régi királyságban szintén sok az esperantista.

Beszélgetést folytattunk dr. Won Kenn pekingi egyetemi tanárral, akit a kínai kormány két évi tanulmányuttra Európába küldött. Dr. Won Kenn a legérdekesebb ember az esperantisták között. Alig látszik husz évesnek, pedig harminchat, felesége és két gyermeke van Pekingben. Amikor misztikus hazájáról érdeklődtünk, kijelentette, hogy Románia és Magyarország Kína előtt éppen olyan misztikus, mint Kína előttünk.

A misztikus Kína nem is olyan misztikus.

— Kinában, — mondotta Won Kenn professzor, — a tizenhárom évvel ezelőtti forradalom óta teljesen megváltozott a helyzet. Ma már a kínai copf csak szimbólum, a kormány el is tiltotta viselését és csak a fanatikus eldugott falvak parasztjai között lehet nagy ritkán copfos kínaiakat találni. Kinában huszonöt egyetem van. Én a pekingi egyetemen adom elő a kínai irodalomtörténetet és az etnografiát Kinának Peking tulajdonképpen csak a politikai székhelye. Kereskedelmi és ipari központja Nanking. Az európai kultúra óriási tért hódított az utóbbi időben Kinában. Rengeteg gyár alakult, a legmodernebb technikai felszerelésekkel. Van repülőgépgyárunk, autógyárunk és számos vegyészeti gyárunk is. Minden törekvésünk az, hogy Kína 400 millió lakosságát a kínai ipar teljesen el tudja látni. Vannak egyes gyártmányaink, amelyekkel már el is értük célunkat. A kínai városokban éppen olyan szenvedélyesen kultiválják a siberiek és a valutások a pénzzel való kereskedelmet, mint Európa bármely városában. A kínai emberek is elsősorban a nankingi tőzszezárlatot olvassák el a napilapokból. A nankingi és a pekingi börzéken és a börzsepaloták előtt naponta óriási tömeg várakozik, amely izgottan lesi, hogy hossz-e vagy bész következik?

Megkérdeztük tőle, hogy mi igaz abból, amit az európai lapok írnak, hogy kínai ügynökök árasztják el Európát, hogy fehér lányokat szállítsanak Kelet mulatói részére. Won Kenn professzor halkan felnevetett és így válaszolt:

— Érdekes, hogy Kinában meg azt a hírt terjesztik, hogy a fehér leánykereskedők a kínai lányokat csempészik át Európába. Amennyire az intelligens kínaiak nem hiszik el ezt, úgy az intelligens európaiak sem hiszik el amazt. Ez lehetetlen azért is, mert éppen a leánykereskedelem megállítására Kína a legszigorúbb rendszabályokat léptette életbe.

A kongresszus programja.

Szombat: A külföldi vendégek és delegátusok fogadtatása, este 9 órakor ismerkedési estély a kioszkban. — Vasárnap reggel 9 órakor istentisztelet a római ka-

tolikus templomban, előtte Cseli Andor bucuarestii róm. kat. lelkész prédikál esperanto nyelven. 10 órakor a kongresszus ünnepélyes megnyitása a Kulturpalotában, 1 órakor ebéd, 4 órakor a Kulturpalota megtekintése (képtár, múzeum, könyvtár.) Vacsora. 9 órakor koncert, amelyen az aradi Gutenberg dalkör Kovács Gyula karmester vezénylete alatt elénekli az

erre az alkalomra betanult esperanto himnuszt. Utána színelőadás a Kulturpalotában. — Hétfő délelőtt és délután murkailések, 8 órakor vacsora a bécsi világkongresszusra utazók tiszteletére. — Kedden 7 órakor a bécsi delegáció utazása, ezzel egyidőben az ittmaradtak kirándulása Radnára és a solymosi várba. Délután a vár udvarán kabaré.

Összeírják az egyházi javakat

A kultuszminiszter Oradea-maren — Segítségben akarják részesíteni a hitfelekezeteket

Oradea-maréről jelentik: Ma délelőtt távirat érkezett Lepadatu kultuszminisztertől, hogy hétfőn, augusztus 4-én Oradea-marera érkezik. A kultuszminiszter látogatásának az a célja, hogy Popovici dr. prefektussal a lelkészek segítségének kérdését megvitassa. Egy másik távirat, amely a prefekturára érkezett, arról szól, hogy a kultuszminiszterium delegáltja augusztus 6-án ideérkezik, hogy a megyebeli papságnak és főszolgabíráknak megmagyarázza az egyházi javak összeírásának módjait. — Erre az összeírásra a kultuszminiszterium rendelete adott okot, amely *kiállításba helyezte a felekezetek segítségét.*

A rendelet kifejti, hogy a kultuszminiszteriumot az igazság és méltányosság eszméje vezette, akkor, amikor elhatározta, hogy újból felbecsülte az egyházak vagyonát és egyenlő elbánás mellett segíteni fogja az összes felekezeteket. Éppen ezért feltűnést keltett, hogy a rendelet az izraelita felekezetet nem említi meg. Minden megye székhelyén bizottságot alakítanak, amely a megyebeli egyházak vagyoni adatait gyűjti össze és felterjeszti a kultuszminiszterium központi igazgatóságához. A megyei bizottság elnöke a prefektus, tagjai a megyei főügyész, pénzügyigazgató, agrártanácsos és az egyházak két-két delegátusa.

A borzalom könyvéből

Hogy dolgozik az orosz cseka — Oroszország visszaszűlyedt a középkorba

Berlinből jelentik: A berlini Vorwärts, a német szociálisták lapja szemelvényeket közöl Melyunov Vörös terror Oroszországban című könyvéből.

A halálos ítéletet a februári forradalom után eltörölték a bolsevikiek — írja Melyunov — a fronton azonban ismét alkalmazni kezdték. Amíg a moszkvai forradalmi törvényszék 1919 tavaszán mondotta csak ki az első halálos ítéletet, addig a különböző csekák — a vörös terrorszervezetek — számtalan kivégzést hajtottak végre Oroszországban mindenféle „bűnügyekben”. Ellenforradalmárokat, cári tábornokokat, minisztereket, gyárosokat, földbirtokosokat, tiszteket, papokat és hivatalnokokat gyilkosokkal, spekulánsokkal és apró tolvajokkal együtt végeztek ki minden bírói eljárás nélkül. A cseka vérszomjas tagjai, akik élet és halál urai voltak, a leggyűlölt és legtöbbjük pszichopatologikusan terhelt típus.

A kivégzés legprimitívabb formája az agyonlövés. Legtöbbször együttesen végzik ki az elítélteket, még pedig nyílt helyeken, Moszkvában például az autógázban, ahol levezetőcsatorna

van a kiömlő vér számára. Amíg a lövések eldördülnek, az autók motorjait üzembe helyezik, hogy berregésük elnyelje a lövések zaját. Sok kivégzést a szabadban hajtanak végre. Az áldozatoknak bekötik a szemét, a cseka különítménye lead egy sortüzet, vagy pedig egyenként lövi tőbe őket. Aki még él, annak revolverrel adják meg a kegyeleműzést. A tömeges kivégzéseknél az elítélteknek maguknak kell megásni a saját sirjukat. A kínai kivégzési módot is alkalmazta a cseka: a lefejezést. Sokakat temetnek el élve, máglyán elégetnek, vagy jégbe fagyasztanak, másokat maró folyadékkal öntenek le, kerékbe törnek, keresztre feszítenek és százzal akasztanak vagy vízbefojtanak.

A legborzalmasabb azonban a középkori eszközökkel végrehajtott vallatások. A moszkvai forradalmi törvényszék kedvenc vallató eszköze volt többek közt a forró szurokhamártás és a fejbőr megskalpolása. Azonkívül szegeket vernek a foglyok körmei alá, megférjatlantják őket, ujjajukat szétmorzsolják, szemgolyóikat kitolják, revolvert szorítanak a szájukba stb.

A kivégzések végrefajtására

Ismándi

kurák otthon.

4000 év

előtti korszakba vezethető vissza az **Ismándi keserűvíz** képződésének és hatékony alkátrészének összeérési folyamata a földgyomrában, (elfedezte Schmidthauer A. 1863. évben) s mint ilyen a gyomor-, bél- és egyéb belső betegségeknek páratlan természetes gyógyszer. Kapható minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. Rendszeres adag reggelizés előtt fél pohárral. Az „Ismándi” nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel. 4331-1

legtöbnyire a cseka katonai különítményét, sokszor azonban önkéntes ajándékozókát használják fel. A moszkvai forradalmárok kivégzésére nemrégén egy fizetetlen kilenc éves diák jelentkezett. Másutt volt bántják látják el a hóhéri szolgálatot és minden kivégzésért külön honoráriumot kapnak. Van bíró, aki nyomban maga hajtja végre az ítéletet, mint például a moszkvai bünyügyi rendőrség Trepalov nevű vezetője, aki a rendőrség udvarán revolverével sajátkezüleg lötte föbe áldozatait. Trepalov később megőrült. Dél-Oroszországban nők is akadtak a hóhéri szolgálatra. Kadrow orvos terrorvonatán, mely beszáguldozta egész Oroszországot, az orvos felesége sajátkezüleg végézte ki az ártatlan emberek százait. Kadrow is az örültek házában fejezté be életét. Hírhedt hóhér volt egy moszkvai nő, aki cigarettával a szájában, korbáccsal a kezében, revolverrel a derekán jelent meg a kivégzés színhelyén. Több fiatal gyerekek is vállalkozott hóhérszolgálatokra, a legtöbbjük azonban beleőrült véres mesterségébe. A hóhérok idegei felbomlottak a véres mézárások közben, többen dühöngő örülteként támadtak rá saját parancsnokukra. Valóságos hóhérbetegség ütött fel a fejet Oroszországban és az elmeorvosok intézetek tele vannak a rengeteg vértől megiszonyodott örültekkel.

Bihar újabb szenzációja

Lakatos Béla és „a repülő ember” után egy misztikus kuruzsló

(Saját tudósítónkól.) Bihar megye az utóbbi időkben hővelkedik a szenzációk eseteiben, szinte nap nap újabb bukkant fel valami újabb dolog. Először a hírhedt Lakatos, a bihari betyár, majd a hánylyutnyadi repülőembert izgatta a kedélyeket. A legújabb eset egy kis bihari faluban feltedezett zúgkórhadz, csodadoktorral súlyosbítva. A révi orvos dr. Timár egyszerre észrevette, hogy páciensrája az utóbbi időben nagy mértékben csökken. Mivel betegelt mindig lelkiismeretesen kezelte, nem tudta az okot megfajteni és kutatni kezdett. Észrevette, hogy *Blrtvin* községbe állandóan visznek betegeket és ott rendszer kis kor házat rendeztek be *özvegy Nagyné, Guba Anna* vezetése mellett. A csodadoktor ártalmatlan füvekkel, kenőcsökkel és fáolvasással gyógyította a misztikumtól elbódított embereket. Aki súlyosabb beteg volt, azt fel sem vette a kórházba, mert egy haláleset megrendítene a kórház jó hírnevét. Az orvos kénhatalommal behatolt a zúgkórházba, ahol *Domonkos Anna* kraj nafiávi és *Borosant Pávelné* birtyini asszonyok feküdték. Pénzt a csodadoktor nem fogadott el, hanem négy-öt száz lej értékű búzát,

lisztet, tyukot és tojást kért, amit szívesen is fizettek. A csodadoktor egyszerű háziszerekkel kezelte a betegeket, ittegyógyítani azoiban természetesen primitív szereivel

Egy pár fej a londoni konferenciáról

Herriot ünneplése — A titkos konferencia — A sajtó a Downingsstreeten — Mind együttvannak

(Londoni levél.) A konferencia, amit ezekben a napokban tartanak meg a „Downing street” egyik csendes, finom termében, tizenötödik sor rendre a versaillesi békeszerződés napja óta és a jelek után ítélve, éppen olyan eredménytelennek ígérkezik, mint a többi elődje volt. Pillanati eredménye mégis annyi, hogy Cannes, Génua, Spaa, Rapalló és Brüsszel után kétségelennül ez az első fontos pillanat a háború utáni európai politikának, amiket az a katasztrófális feszültség, ami elsöpörte Lloyd-Georgeot és Poincarét, valamennyire alábbhagyott s az új emberek végre randevut adhattak egymásnak, hogy programjainkat távlatot és általános herderöt biztosíthassanak.

A konferencia egyik legérdekesebb feje:

HERRIOT.

Herriot közlékenyebb, mint egy kissé mindig merev és begombolkozott elődje és ellenfele, Poincaré volt; aki, mindig elkényeztetve, hozzászókot, hogy nem hall egyáltalán, vagy nem hall meg ellentevéseket, a politikai ötleteit csak a legáltalánosabb esetekben bocsátotta parlamenten kívül megbeszélésre. Herriot sokakat meghallgat s a kérdéseket, amiket itt Londonban a konferencia kétértelmű kívül intéznek hozzá, szívesen megbeszéli környezetével; Poincaré a legjobb esetben is csak kitérő, büntállis általánosságokkal intézte el az ilyen kérdéseket, precíz feleletet majdnem sohase adott. Láttam őt; ahogy egy este a konferenciáról jövet, fáradtan megállott hotelje halljában, a köréje seregülő újságírók között s egyik kezével a lépcsőkörlátra támaszkodva, másfélórás szabadiskolát tartott a magas politikából: minden kérdésre felelt, ellentevéseket megfontolt s mindezt az olyan ember őszinteségével, aki ismeri pontosan a előjait s nincs mit takargatnia a politikáján... A francia premier emberei tulajdonságai iránti szimpátiát szerencsésen növeli ez a körülmény, ez a nyíltság és egyszerűség; van benne valami végtelen természetes és okosan fölényes, leegyszerűsödött és — fiatalos.

AZ UJSÁGÍROK.

A sajtót a londoni konferenciáról — hogy őszinték legyünk — majdnem teljesen kizárták. A tudósítók, akik a világ minden részéből itt összesereglettek, csukott ajtókra találak a Downing street-en; a konferenciának nincsen sajtóirodája és, ami soha nem történt még meg (talán az egy hágai konferenciát leszámítva) az ide akkreditált újságírókat nem engedték be a konferencia termébe. Így aztán ez egész amerikai,

nem tudta őket, legfeljebb pillanati javulást idézett elő. A zúgkór házat a hatóságok lezárták és a csodadoktor ellen kuruzslásért vizsgálat indult meg.

de maga az angol és francia sajtó is üres kezekkel áll az esemény előtt s úgy segít magán, ahogy tud, amikor magáninformációkkal szerzi meg híreit, ha már nem akarja beérni a sovány csontokkal, amiket a „Foreign office” időről-időre hivatalos bulletinek formájában odalök nekik.

Mig Genuában például a sajtót minden oldalról dédelgették, agyonhalmozták információkkal és odaengedték mindenhol, Londonba teljesen lehetetlenné tettek egy alapos és őszinte tudósítást. „Angliában az a szokás” beszélt egy holland újságíró, „hogy az angolok nem engedik be a home-jukba az idegeneket; különösen akkor nem, ha intim családi dolgokat beszélnek meg...”

A RÉSZTVEVŐK.

Mind itt vannak a régi, jól ismert konferencia-figurák, akik az elmúlt években együtt hallgatták meg Európa segélykiáltásait; szalonkocsikban érkeztek s a helyettitapétás hotelszobákban, márványfal borított termekben szabták meg az új Európa sorsát; megint itt van a két őrségi japán diplomata, az öreg Hajashi és az elegáns, szürkecilinderes vicomte Ishii, kik öt éve hordják országról-országra sárga mosolyukat, rezerváltan s szűkszavuan ülik végig a tanácskozásokat s nem hajlandók soha hangos vitával elegyedni a távoli érdekek megbeszéléseibe, amiknél ők egy távoli nagyhatalom érdekeit képviselik. Itt van a két belga államférfi, Theunis és Hymans megint. Hymansot, az izzig-vérig diplomatát, most is fontos tényezőnek tartják Londonban; de a tulajdonképeni közvetítő, a nagy intéző a színpalak mögött most nem ő, sem híres társa, Theunis; Londonban egy új ember dolgozik, s ez az igazi meglepetése a konferenciának, egy nagy ismeretlen, aki mindenben benne van s akit hivatalosan senki nem ismer: Owen D. Young.

OWEN YOUNG.

Young Dawesnek a barátja, az amerikai köztársasági párt második elnökjelöltjének és állítólag ő az egyetlen ember az Államokban és Európában, aki a Dawes-féle tervetben alaposan és lelkiismeretesen ismeri magát. Amerika felhivatalos képviselője a konferenciánál, a londoni nagykövet Kellogg éppen úgy hozzá fordul tanácsért, mint a „őszöndes megfigyelő” Logan, aki a Hotel Astorban, a reparációs kommisszióban felhivatalos delegátusa az Egyesült Államoknak. Kicsoda Young? Ügyvéd, rendkívül képzett amerikai jogász,

barátja Dawesnek, az oltói bankárnak és vezérigazgatója az amerikai Rádió-Trustnek. Mint vendég jelent meg a nagy politikában és ma ezen a legfontosabb konferencián a legelső szerep az övé. Ő nélkülözhetetlen ma Londonban, Macdonald éppen úgy szükségesnek tartja megbeszélni vele a terveit, mint Herriot, őnála találnak meghallgatásra titkos vágyak és ő a közvetítő Európa nemzetei között, miknek helyzetét jobban ismeri, mint sok európai. Ő „szakember Európában” s hogy sikerülni fog-e ennek az ügyvédnek, aki hirtelen megrohanta az itteni bíróságokat, ítéletet kényszeríteni ki ebben a nagy perben, az az ő és a jövő titka. Mindenesetre ő a londoni konferencián, ami éppen nem szűkölködik személyiségekben, egyike a legérdekesebb jelenségeknél.

Márai Sándor

SPORT

O Magyar vízipólo csapat kettős győzelmé. Londonból jelentik: A budapesti Ferencvárosi Torna Club vízipólo-csapatát angol túrájának folyamán Westin Super Mareban 8:3 arányban legyőzte Penarth csapatát; másnap Dawlisban Forné csapatát ellen 5:1 arányban győztek a Ferencvárosiak.

O Amerikai atléták Svédországban. Norrköppingből jelentik: Az olimpiáson résztvevő amerikai atléták egyrészt Svédországban túrázik. E versenyek főbb eredményei: 100 m. síkfutás: 1. Murchison (Amerika) 10.5 mp.; 110 m. gátfutás: 1. Riley (Amerika) 14.7 mp.; magasugrás: 1. Brown (Amerika) 190 cm.; 400 ft. síkfutás: 1. Paulen (holland) 48.7 mp.

O Anglia melluszó bajnoka. Londonból jelentik: Anglia kétszáz vartos melluszó bajnokágának győztese Flint lett 2 p. 51 mp. alatt.

O AMTE—AAC játékonycélu hátráságos focimérkőzés vasárnap, augusztus hó 3-án d. u. 6 órakor Aradon, az AAC Teodor Serb (Török Gábor) uccai sporttelepén. Előzőleg d. u. 3 órától a törpe és II. csapatok játszanak. A mérkőzés tiszta bevétele a múlt év november hóban tartott AMTE—AAC bajnoki mérkőzését látat tört Morócz Deszö AMTE játékos gyógykezelési költségeinek fedezésére fog fordítatni.

O ATE—Kínzsi bajnoki elődöntő Timisoarán. Az ATE labdarúgócsapata holnap délután Timisoarára utazik és a Kínzsi csapattal országos bajnoki elődöntő mérkőzést játszik.

O Arad sportéletében jelentős esemény a micalacai „Olympia” Sport Klub zászlószentelése, amely egyben pályaválasztással is van összekötve. A sportklub vezetősége augusztus 10-re állapította meg az ünnepélyes zászlószentelést és pályaválasztást, amelyen a zászlóanyai tisztséget Georgecu János prefektus neje tölti be. A program összeállítását is magán viseli az a törekvés, hogy az „Olympia” Sport Klub bekapcsolódjon az aradi sportegyesületek működésébe és meginduljon a fejlődésnek azon az útján, amely sportéletét az utóbbi időben észlelhető. Az ün-

nepély augusztus 10-én délelőtt fél 10 órakor kezdődik Ó-Micalacán. Az ünnepélyes zászlószentelés délelőtt 10 órakor történik a görög keleti román templomban, amelynek befejezése után a csapatok visszavonulnak a pályára. A pályára való megérkezés után történik meg az alapkövetés, a zászlószegek beverése és a csapatok tisztelgése a

zászló előtt. Délután fél 4 órakor zászlócsere az 'Olympia' Sport Klub vándordíjért küzdő csapatok között, amely után megkezdődik a kisorsolt csapatok mérkőzése. Az ünnepséget műsoros estély fejezi be, amelyen Arad legismertebb műkedvelői vesznek részt. Sportkörökben a mikalakai sportklub ünnepsége iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Uj adatok az „aradi kormány” történetéhez.

Pálmai Lajos jugoszláviai sikerei. — Hogyan akarták felmenteni a kiéhezett Vörös-Budapestet. — Jugoszlávia barátsága az aradi kormánnyal szemben. — Emlékezés az aradi miniszterekről az öt esztendő évforduló idején.

(Budapesti tudósítónktól.) Szomorú évfordulókhoz érkezünk el. Tíz esztendeje, hogy a véres háború megindult és öt esztendeje, hogy Magyarország legszomorubb korszakának: a bolsevista uralomnak vége szakadt. Az öt esztendő előtt való időkben rengeteg sok minden történt, amelyek, ha tovább folytatódnak, talán másképp történik a békekötés és másképp alakul ki Magyarország helyzete a szomszédos államokkal szemben. Öt esztendeje van annak, hogy a bolsevizmustól megkímélt Arad városában ellenforradalmi kormány alakult, amely reményessége és élettöje volt a vörös terror alatt szenvedő népességnek, amely abban bízott, hogy ez a kormány megdönti a rémuralmat és visszaállítja Magyarországon a hagyományos szabadelvű politikát. Budapesti tudósítónk az öt esztendő jubileum alkalmával felkereste P. 'Abrahám Dezsőt, az aradi ellenforradalmi kormány utódjaként működött szegedi kormány elnökét, aki e kormányok születéséről és munkásságáról sok érdekes és eddig a nyilvánosság előtt ismeretlen adatokat mondott el neki.

A szegedi kormány aradi tagjai.

— Amikor Károlyi Gyula gróf, az ugynevezett aradi kormánnyal átjött Szegedre s ott kabinetjét újjáalakította, többhetes működés után kormányának tagjaival együtt belátta, hogy a kabinet összetételénél fogva nem alkalmas arra, hogy a Szegedet megszálló franciákban s ezeken át a párisi nagy tanácsban bizalmat keltsen. Önként felajánlotta tehát lemondását s az akkor Szegeden időző politikuskokkal folytatott tanácskozás eredményeképpen engem kértek meg kormányalakításra. Kabinetemet meg is alakítottam s annak tagja Teleki Pál gróf külügy-, Balla Aladár belügy-, Belitska Sándor honvédelmi-, Dömötör Mihály népjóléti-, Pálmai Lajos dr. volt aradi közjegyző, kereskedelmi és Varjassy Lajos dr. — akit Károlyitól át kellett vennünk, mert a franciákkal közeli kontaktusban állott — ipari miniszter lettek. A

többi tárcát nem töltöttük be, mert az volt a szándékom, hogy mielőtt — a bolsevizmus letörése után — az ország fővárosába juttunk, koalíciós kabinetet alakítsunk.

A letiltott magyar hadsereg.

De a nemzeti hadsereg megszervezése nagyon sok nehézségekbe ütközött annak ellenére, hogy a franciák nagy megértést tanúsítottak. Az európai politika azonban akkor balra fordult és a Szegeden tartózkodó franciák nem akarták miniszterelnököket annak kitenni, hogy a francia protektorátus alatt alakuló ellenforradalmi kormány és hadsereg miatt parlamenti kellemtelenségek legyenek. A Szegeden és Nagykikindán tartózkodó francia tábornokok Charpy és De Laubitz generálisok, a legjobb indulattal voltak az 'Abrahám-kormány iránt, állandó telefon- és táviratösszeköttetésben állottak az akkor Konstantinápolyban székelő Franche d'Esperay tábornok utján a párisi és versaillesi kormányfőirakkal és hadvezetőséggel. Mindennap vártuk, hogy engedélyt kapjunk arra, hogy az akkor már meglehetősen megszervezett nemzeti hadsereg Vörös-Magyarország határait átléphesse.

Pálmai Lajos sikere Jugoszláviában.

Amikor azonban láttuk, hogy a franciák minden jóindulata mellett sem tudjuk terveinket megvalósítani, előbb Teleki Pál és Balla Aladár miniszterek, később pedig Belitska Sándor és Pálmai Lajos Belgrádba utaztak, hogy a szerbekkel igyekezzenek közvetlen megállapodásra jutni. A szerbek ugyanis megszállva tartották Baranyát, amelyről tudták, hogy azt nekik a trianoni béke sem fogja megítélni. Azt kívántuk tehát: tölük, hogy engedjék meg Baranyában a nemzeti hadsereg szervezkedését és a meglévő csapatoknak onnan kiinduló bevonulását. Beigrádban miniszter társaink a legnagyobb megértéssel találkoztak. A belgrádi sajtó hasábos tudósításokat közölt a szerb-magyar megértésről. A hatóságok plakátokon tudatták a magyar mi-

niszterek megérkezését és kívánságaikat feltétel nélkül elfogadták. Természetesen ezuttal csak arról volt szó, hogy elősegítsék a nemzeti hadseregnek Vörös-Magyarországba való bevonulását. A kormány gondoskodott arról is, hogy a kiéhezett Budapest részére élelmiszereket szerezzen. Erre nézve Pálmai Lajos kereskedelemügyi miniszter megállapodást kötött a jugoszláv kormánnyal, több mint ötszáz vagon élelmiszernek és egyéb szükségleti cikknek szállítására. A szerbekkel kötött megállapodásainknak azonban elébe vágta a román hadsereg tiszai előnyomulása és a Budapesten történt események.

Ha az aradi kormány marad uralkodón...

Az ugynevezett aradi, később szegedi kormány működésének is mertetésénél nem szabad elfeledkeznünk arról, — folytatta vissza emlékezéseit 'Abrahám Dezső — hogy a szegedi kormánynak egészen mások voltak a politikai nézetei úgy a belső, mint a külső politikai kérdésekben, mint az utána következő kormányoknak. Dicsékvés nélkül mondhatom, hogy már szegedi működésünk alatt bizonyos rokonszenvet tudtunk kelteni úgy az entente hatalmaiban, mint a szomszédos államokban, a mánt az már azokból a tárgyalásokból is kitűnik, amelyeket a szerbekkel folytattunk. Erős a meggyőződés, ha ezt az utat követték volna, sokkal kevesebb áldozattal köthetők volna meg a békét és sokkal kevesebb áldozatot kellett volna hozni a belső megértés elérése szempontjából.

A kilengések ellen.

— Mi ugynevezett szélsőséges kilengéseket már kezdettől fogva elutasítottunk magunktól. Igazolja ezt az, hogy kormányunknak olyan tagjai is voltak, akiknek liberális felfogása minden kétségen felül állott. Elég talán ha Belitska Sándor későbbi honvédelmi miniszter, Pálmai Lajosra és csekélységemre utalok. Nézetem az, ha az ellenforradalmi kilengések elmaradnak és nem adtunk volna okot a külföld legcsekélyebb ellen-szenvére sem, továbbá ha egy teljesen demokratikus kormányzati irányzatot követünk, akkor azok az erők, amelyek külföldön mindenestre ma is irányítják az ottani politikát, magánál a békekötésnél is jobban segítségünkre lehetnek volna.

A 10 éves háborús évforduló idején ezekben a vázlatos, liktető történetekben adtuk képét annak a néhány hetes működésnek, amelyet a magyar politikai tradíciókon felnevelkedett őszinte és becsületes hazafiak egy ország jobb jövőjében kifejtettek, s amely országmentő, örökké emlé-

kezetes munkában Arad néhány kiváló fiának is nagy és közvetlen része volt.

A praktikus ember.

Barátommal, a praktikus emberrel a kávéházban találkoztam, éppen újrendszerű kis desztilláló készülékkel feketéjét szűrte. Fölényesen mosolygott, amikor látta, hogy feketémet csak úgy egyszerűen a pohárból iszom.

— Szegény ember — sajnálkozott, — mit tudja maga, hogy mit iszik. Lásna, ezzel az újrendszerű, mellényzsebben hordható desztilláló készülékkel a feketében található összes bacillusokat megölheti. — Fölényesen mosolygott, miközben kiöntötte feketéjét, amely végigfolyt a nadrágján.

— Nem tesz semmit — mondotta mosolyogva. Zsebéből kis üvegecskét, miniatűr keféjét és szarvasbőrt húzott ki és elkezdte ruháját tisztítani. — Ez egy legújabb kompozíció, — magyarázta — akármilyen peccsét, akármilyen folt, ha ezzel bekentük, csak volt. — És tényleg tíz perc múlva a legújabb kompozíció nadrágjának fél szárát a használhatatlanságig tönkretette.

Ezután a kis intermezzó után cigarettára akartam gyújtani, de az első öt szál gyúfia szokás szerint nem gyulladt meg.

— Hol tart Ön még — mondotta fölényesen, majd nadrágzsebéből praktikus öngyújtót húzott ki és megpróbálta meggyújtani.

— Csodálatos, ha nem kell rágyújtani, mindig szuperál. Na de nem tesz semmit. — Zsebéből benzines üveget, sróhuzót, miniatűr fűrészt, vésőt, kalapácsot, harapófogót, gyalut és pompás bicskát húzott elő. Közel félórát dolgozott, majd diadalmasan kiáltott fel:

— Na megcsináltam. — És tényleg, az öngyújtó ezuttal sem működött, ellenben a keze csupa vér lett. Zsebéből kis mentókazettát húzott ki, abból fölényes mosollyal vett elő jódtinktúrát, kötszert, karbott, vattát és szépen bekötözte a kezét. Közben este lett, esni kezdett az eső és elmentünk a kávéházból. Az utcán pompás botjának lecsavarta a nyelét, mire a bot hirtelen átváltozott esernyővé, csak az a baj történt vele, hogy a selyem darabokra szakadt. Egy sötét mellékkucában kivette zsebében hordható villanylámpáját, amelynek a telepe éppen akkor mondta fel a szolgálatot. Fölényesen kivett a zsebéből egy póteletet, bekapcsolta és tényleg — a lámpa ezuttal sem világított. A sötétben beleesett egy gödörbe, kitorpte három fogát, mire zsebéből ugyanannyi műfogot húzott ki, egy éles kődarab kiszurta az egyik szemét is, mire előkerült a zsebéből a müzem. Közben arra jött egy autó és elgázolta.

— Lásna — mondotta elhalóan — a praktikus ember mindenre gondol. — Nem tudom hányadik zsebéből koporsót húzott elő, szépen belefeküdt és fölényes mosollyal meghalt. Milyen jó is, a praktikus ember: mindenre gondol.

HIREK

A nagy megértés felé

A Közlöny részére írta: dr. Wou Kenn pekingi egyetemi tanár.

Meglepetéssel és örömmel tapasztalom, hogy Romániában mennyire elterjedt az esperanto nyelv használata. Bucarestiben nagy érdeklődés nyilvánult meg az esperanto ügye iránt és erről Anghelescu közoktatásiügyi miniszternél tett látogatásom alkalmával is meggyőződtem. Látogatást tettem még a nagy lapok szerkesztőseiben is és ott is a legnagyobb előzékenységgel fogadtak. Egy ilyen látogatás alkalmával Jorga tanár meghívott, hogy a Valeni de Munteban levő Népegyetem előadást tartsak a kínai költészetéről. Tehát, amint látjuk, aradi kongresszusunkat a legnagyobb érdeklődés és rokonszenv között tartjuk meg.

A külföldön is állandóan nagyobb tért hódít az esperanto, amelyet ma már az egész világon beszélnek. Ez különben érthető is, mert az esperantonak több előnye van: közelebb hozza az egyes országok népeit egymáshoz és a megértés által közelebb hozza az emberiséget az ammyira óhajtott világbékéhez. Amellett az fizetett nyelven is könnyebbé teszi az érintkezést. Ezt már többször el is ismerték. Az oktatási módszerekről folytatott nemzetközi konferencián Genfben, a velencei nemzetközi kereskedelmi konferencián és az idei genfi Radio konferencián komolyan foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy az esperantot hozzák a pedagógiába, kereskedelembe és a rádió érintkezésbe. Az a nyelv, amelynek előnyét mindhárom kongresszus elismerte, méltó arra, hogy az egész világ nyelve legyen.

Ezért mindenki, akinek a világ béke és megértés szívében fekszik, mozdítsa elő az egyetemes nyelvek, az esperantonak, elterjedését.

— A királyné nevenapja. Hétfőn, augusztus 4-én lesz Öfelsége Mária királyné nevenapja. Az évforduló méltó megünneplése dolgában az aradmegyei prefektura ma reggel távirati utasítást kapott a belügyminiszterjunktól s ebben úgy rendelkezett, hogy hétfőn délelőtt az összes templomokban Te Deum tartandó, a hivatalos hálaadó istentisztelet a gör. kel. székesegyházban lesz s ezen az összes polgári és katonai előkelőségek s a hatóságok képviselői teljes számban vesznek részt. ezenkívül pedig e napon az összes hivatalokban szünet tartandó. — Az ipari, kereskedelmi és gyárüzemekben e napon nincs munkaszünet s a lapok is megjelennek kedden reggel a rendes időben.

— Négyre redukálják a vasutizgatóságok számát. Bucurestiből jelentik: A Dimineata értesülése szerint Voaitianu közlekedésügyi miniszter elejtette a CFR. autonómjáról szóló törvényjavaslatot, ame-

lyet a jelenlegi kereskedelemügyi miniszter még CFR. vezérigazgató korában készített. A közlekedésügyi miniszter új törvényjavaslatot készít, amelyet az őszi ülészak alatt fog a Kamara elé terjeszteni, a javaslat szerint a CFR. kerületi igazgatóságainak számát kilencről négyre redukálják.

— Gyilkos legény. A timisoarai ügyészségre ma gyilkossági kísérlet vádjával terheltén behozták Wolff György 18 éves bírdai földművest, aki Ardelean Miklós vojteki lakost kaszájával súlyosan megsebesítette.

Expresszionista vice

Egy ur beállt a péküzletbe. Ideges.

— Kérek egy perccet. Már nyolc péknél voltam és sehhol sem találtam.

— Kérem, miért nem tetszett azonnal hozzám jönni — szolt a pék — és átnyújtott egy perccet.

— Igen, de nekem egy olyan percre volna szükségem, amelyik egy B betűt ábrázol.

— Most nem szolgálhatok ilyennel, de holnapra süttetek egyet.

Másnap az ur elment a péküzletbe. A pék átnyújtja neki a perccet.

— Egy kis tévedés torog fenn — szolal meg az ur —, én ugyanis egy P betű formájú perccet rendeltem.

— Kérem én egészen jól értettem. Ön egy B betűt rendelt!

— Tévedést P betűt.

A pék jó ember volt és másnapra megigerte a P betűt.

Másnap az ur pontosan megjelent az üzletben.

— Itt van a percc! — szolt boldogan a pék. Az ur megnézi:

— Egy kis tévedés kérem. Én egy irott P-t rendeltem, nem egy nyomtatottat.

A pék dühbe gurult, de jó ember lévén, elvállalta az irott P betű készítését.

Másnap készen is volt. Az ur is meg volt vele elégedve. A percc egy irott P-t ábrázolt.

Megkérdezte az drát és kifizette.

A pék udvariasan hajlongott.

— Becsomagoljam kérem?

Az ur unottan legyintett a kezével:

— Ne táradjon. Ha megengedi itt eszem meg.

— A bécsi nagy bankcsalás újabb fejleményei. Bécsből jelentik: Az Osztrák Kereskedelmi Bankban folyó panamák ügye nagy meglepetést keltett a közönség körében. Mai számunkban ismertettük a bécsi lapok szenzációs leleplezéseit Herzfeld és Mosca igazgatók manipulációiról. Az igazgatók a hiteltkérő vállalatoktól nagy összegeket zsaroltak, máskülönbem nem nyújtottak hitelt. A zsarolt összegek természetesen az igazgatók magánpénztárába folytak be. A bank vezetősége erélyes vizsgálatot indított az ügyben és kiderült, hogy a két igazgató illymódon óriási jövedelemre tett szert. A vezetőség ma ülést tartott és a két igazgatót minden kártérítés nélkül azonnal elbocsátotta.

Jaurés-émlékünnep rendőrséggel és letartóztatással.

A galai munkásság tüntetése - Letartóztatott szocialista vezetők

(Bucuresti. augusztus 2.) A galai munkások elhatározták, hogy július 27-én Jaurésnak, a háború kitörése előtt közvetlenül agyonlőtt francia békepolitikus halálának évfordulóját megünneplik. A gyűlést bejelentették a hatóságoknak és bár Galachan nincsen osztrómállapot, az emlékünnepélyt a hatóság nem engedélyezte. Erre új gyűlést határoztak el július harmincegyedikére a szállító-munkások otthonába. A katonai és a politikai hatóságok erre elhatározták, hogyha szükséges, a gyűlést karhatalommal is szét-

oszlattják és a vezetőket letartóztatják. Még a gyűlés előtt katonaság vonul fel a gyűlés színhelyére és tekintélyes rendőri karhatalmat is vezényeltek ki. A helyiség zsúfolásig megtelt emberekkel és az uccákon is óriási tömeg hullámzott. A megjelent karhatalom hamarosan megkezdte a tömeg szétoszlátását, azután a helyiségből kergettek ki mindenkit; azonnal házkutatást tartottak és a vezetőembereket letartóztatták. A letartóztatottak között van többek között Balanescu Damian, a munkások általános szindikátusának titkára is.

— Két súlyos vasuti szerencsétlenség egy napon. Brassóból táviratozzák: Ma reggel egy tehervonat Zernesti előtt vakvágányra futott. A mozdony kisiklott és három kocsi összetört. Egy Ion nevű fűkező meghalt. Alexandru fűtő pedig súlyosan megsebesült. — Bucurestiből táviratozzák: Zorneki állomásán ma reggel egy tehervonat mozdonya tolatás közben kisiklott. A pálya súlyosan megrongálódott és ennek következtében a forgalmat egyelőre átszállással bonyolítják le. A jassyi gyorsvontat a mozdonykisiklás miatt öt órai késéssel érkezett meg.

— Halálozások. Vincze Lajosné szül. Pelyhe Mária f. évi augusztus hó 1-én d. u. 2 órakor elhunyt. Temetése f. hó 3-án d. u. 4 órakor lesz Aradon, a Strada Vasilie Paguba (Báthory-u.) 6. számú gyászházból.

Lissem Henrik ismert aradi kereskedő augusztus elsején életének 67-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Halálát családja és ismerősei gyászolják. Temetése vasárnap délután lesz a Str. Consistorului (Batthyány) uca 40. szám alatti gyászházból.

— Gázolt az autó. Súlyos autószerencsétlenség történt ma a timisoarai Dómtéren. Géhl Klára Kovácsi községből szüleiivel bevásárlásra Timisoarara utazott. Utjukban a leány a Dóm-téren át akart haladni az uttesten s egy autó elütötte. A szerencsétlen leány a fején, homlokán, lábain súlyos sérüléseket, zúzódásokat szenvedett. Mentők szállították a kórházba. A rendőrség megállapította, hogy az autó aradi, Proilich Béla aradi autófűvarozó tulajdona. A szerencsétlenség úgy történt, hogy az autót, amely közvetlenül egy kocsi után haladt, a kisleány nem vette észre, nem tudott idejében kitérni s az autó kerekei alá került.

— Képesítő vizsgálatok a pecica-maghiara-i állami földműves iskolában. A pecica-maghiarai állami földműves iskolában az 1923-24. tanévi képesítő vizsgálatok f. évi július hó 24., 25., 26-án tartottak meg C. I. Nickita földművelésiügyi vezérfelügyelő elnöklete alatt. A képesítő vizsgálatra össze-

sen nyolc jelölt jelentkezett, akik közül négyen és pedig: Beu Nicolae, Oscar Urheghi, Tipou Coriolan és Giardi Nicolae jelesen érettek, négyen és pedig: Andreacu Mandica, Budura Constantin, Mihalea Vasile és Mioc Ádám jól érettek. A jelesen érettek közül egy jelölt gyakorlati tanulmányait Németországban fogja végezni, a 7 jelölt pedig részben állami, részben magánbirtokokon fogják gyakorlati tanulmányaikat végezni.

— Aradi rendőri hírek. Moldován Péter aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 2100 lejt tartalmazó tárcáját zsebéből kilopták. A rendőrség letartóztatta Novák György cigány jókereskedőt és feleségét, mert az a gyanu, hogy a lopást ők követték el. — Ma délelőtt a főtéren posztoló rendőr figyelmes lett egy fiatalemberre, aki egy nagyobb csomaggal szajadt az uccán. A rendőr igazolásra akarta szólítani, a gyanus ifju azonban futásnak eredt és eldobta a csomagot, amelyben ruhaneműek voltak. A rendőrség nyomoz, mert valószínű, hogy a ruhaneműek lopásból származnak.

„Sándor“ (v. Kelet) Hirlapiroda

augusztus 10-től

Arad, Bul. Regina Maria 10.

(volt nagytrafik) helyiségébe Hajós gyógytár mellé lesz áthelyezve.

— Kivétel nélkül mindenkit érdekel az Erdélyi Élet legújabb száma, melyben valóságos versenyekkel egymással Erdély legkiválóbb írói és újságírói a legkötünőbb politikai és társadalmi kérdésekkel, valamint kacagató humoreszkekkel. Az a hatalmas érdeklődés, mely az utóbbi időben megnyilvánult e közkezdvelt lappal szemben, hétről-hétre fokozódik.

ELVALLALOK JUTÁNYOSAN szücs munka

alakítást és javítást. - Szörme sport kabát, hársnyéber gyermek kabát, boa és mindenféle szörmet ruháron tartok

Z. JOANOVITS TERÉZ szücs

ARAD, Str. da Macioni 4. (Orev-u)

— **Beiratkozás a timisoarai műegyetemre.** A timisoarai műegyetem a főiskolába való beiratkozásokra a következőket hozza a közönség tudomására: a főiskola két szakára, az elektromechanikai mérnöki és bányászati és kohómérnöki szakra az első évfolyamra a beiratkozások felvételi vizsga alapján történnek, amelyet október 6-án délelőtt nyolc órakor tartanak meg az egyetem helyiségeiben. Az erre vonatkozó kérvények bélyeggel, születési bizonyítvánnyal, orvosi bizonyítvánnyal, liceumi, felsőkereskedelmi, vagy hasonló rangú iskola nyolcadik osztályu bizonyítványával ellátva, szeptember 30-ig elküldendők. Akik a román nyelvet nem bírják, francia, német vagy magyar nyelven tehetnek vizsgát, de ezt a kérvényben fel kell tüntetni. Felvételi díjak: 200 lej beiratás, 400 lej tandíj.

SAISONDIVATLAPOK megérkeztek. Nagy választékban mérsékelt árak mellett **LŐBL** hírlapirodában kapható!

— **Rosszul sikerült randevu,** Sütőtógás a kabinban, A tömő-uccai hullasztató, Meghalt az első számú előfizető, Ríport a pesti csibészekről. Mese a négy királyról, A látszat csal, Női test, Szenzációs hírek, stb. című szenzációs cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— **A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-crémet használjanak.**

— **Régi cég új hirnévvel.** Rudolf Mosse r. t. berlini világcég, hirdetővállalat, Románia címlárának szerkesztője és kiadója, érdekközösséget létesített Aradon Sándor (volt Kelet) hírlapiroda hirdetői osztályával és fiókját augusztus első napjaiban Arad, Bul. Reg. Maria 10. sz. alatt (volt nagytrafik, Hajós gyógytár mellett) a Sándor hírlapiroda, könyv- és papírkereskedés új helyiségében nyitja meg.

— **Régen ismert hírlap**

— **Impozáns arányokban** bontakoznak ki az augusztus 10-iki iparos-népünnepély előkészületei. A rendezőség állandó működésben van s ezernyi ötlet, trükk megvalósításán dolgozik, hogy valóban élvezetes szórakozásokat szerezzen a közönségnek s a népünnepélyt, amely aug. 10-én a városligetben lesz, az idei szezon legnagyobb nyári mulatságává avassa.

— **Füstölő rikorderek.** Híres emberek, köztük orvosok is — de leginkább azok, kik nagyjából szellemi munkával foglalkoznak — sokat dohányoznak. Bismarck emlékirataiban maga mondja el, hogy ötven év alatt százötvenezer szivart szívott el. Átlag nyolcat naponként. Edison, a neves feltaláló, erősebb dohányos. Naponként tíz-tizenkét szivart füstölt el, de emellett cigarettázik és pipázik is. A múlt évben Bécsben meghalt egy 73 éves ember. Ötvenévi szivarigasztása 628.715 darab volt. Ezenként tehát 18.000 és naponként 35 darabot fogyasztott. Még magasabbra vitte Van Klags nevű hollandus. Nyolcvan éves koráig hetenként 15 főt dohányt pipált el.

— **Felvétel a timisoarai magyar tannyelvű állami polgári fiú- és leányiskolába.** A magyar tannyelvű állami polgári fiú- és leányiskola igazgatóságai ezennel értesítik az érdekelt szülőket, hogy a jövő tanévre szóló beírások szeptember 15-én kezdődnek. A polgári leányiskola és a női kézimunkatanfolyam részére délelőtt eszközöltetnek a beírások, a polgári fiúiskola részére pedig délután. (Belváros, Piata Balas No. 1., II. emelet.)

— **A Clauson csoportot közkívánatra sikerült az aradi Központi Bar részére még két előadásra megnyerni, úgy, hogy a művészek a mai estén kívül még hétfőn és kedden este fellépnek.**

— **A Timisoara gyárvárosi római katolikus hitközség** augusztus 17-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor a gyárvárosi katolikus polgári leányiskolában rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: a módosított alapszabályok értelmében husz rendes és tizenegy póttag megválasztása az egyháztanácsba, két tag megbízatása a jegyzőkönyv hitelesítésére. A tagok ez uton hivatnak meg.

— **Siketnémák felvétele.** A timisoarai siketnéma intézetben még néhány új növendék számára van hely. Az üres helyek augusztus vége felé töltetnek be. Az érdekelt szülők küldjék be sürgősen a felvétel iránti kérvényeket az intézet igazgatóságához.

A magyar munkanélküliség leküzdése

Építkezések és közmunkák. — Nem hívják össze a nemzetgyűlést.

(Budapest, augusztus 2.) A nemzetgyűlés ellenzéki pártjai egymással egyetértőleg a szünetelő nemzetgyűlést ismét össze akarták hívni. Az összehívás oka a mindinkább fokozódó munkanélküliség, amelynek megoldására akartak megieelő intézkedéseket létrehozni. A kormány még mielőtt a nemzetgyűlés tényleges összehívására került volna a sor, intézkedéseket tett nagyarányú közmunkák megkezdésére. Ezek az intézkedések általában megnyugtatták a munkás szakszervezeteket. A szociálisták, akik a ház összehívását kezdeményezték, a mennyiben a kormánytól megieelő megnyugtató és komoly intézkedéseket kapnak, amelyeknek a végrehajtását is megkezdik, akkor a nemzetgyűlés összehívásának követelésétől elállanak.

A mai minisztertanács határozatai pedig alkalmasak is arra, hogy a szociálistákkal megegyezzenek abban, hogy a Ház összehívásától eltekintenek. A minisztertanács mai határozatai szerint a kormány a munkanélküliség enyhítése érdekében az ármentesítő társulatoknak 6 milliárdos és népjóléti építkezésekre 10 milliárdos hitelt folyósítanak. A Ház tulajdonosok Szövetsége is elhatározta, hogy a házak tatarozására 100 milliárdos összeget fognak fordítani. A közmunkák megkezdésétől a helyzet lényeges javulását várják.

Páris, Európa legolcsóbb városa

Budapest háromszor drágább, mint a francia főváros.

— Arad és Temesvár is drágább Párisnál

(Budapesti levél). Voltak idők, amikor a győztes országok fővárosai elérhetetlennek látszottak, hiszen a győztes országokban világi piac paritáson mozogtak az árak, míg a háborúvesztes országokban megállottak a világi piaci paritás 35—40 százalékánál. Ma már nagyon megváltozott ez a helyzet, sőt a visszajára fordult és ha két-három éve még a drága luxusok közé tartozott egy néhány hetes, vagy néhány hónapos párisi tartózkodás, már olcsóbb Párisban élni, mint Pesten.

A párisi autóbuszok olyan hosszú utat tesznek meg, amilyent nálunk csak átszálló-jeggyel lehet megtenni a villamos-vasuton. Egy ilyen hosszú ut például a Quartier Latin szívéből a nagy Operáig az autóbusz I. osztályán 45 centimeba kerül. Magyar koronákban tehát az I. osztályu jegy 1650 korona, a budapesti átszálló-jegy 3500 koronája helyett.

Ami az étkezést illeti, a Quartier Latinben még mindig nagyon tiszták, nagyon kedvesek és — jól főznek azok a vendéglők, hol 3.75 frankba kerül az öttagos ebéd, vagy vacsora, 5 frankért pedig már a drágább menüt feliet megkapni. 13.000 magyar koronáért tehát adnak egy levest, vagy hors d'oeuvre-t, azután húst, egy tányér főzeléket, valamelyen tézta-élet, választás szerint és választás lehet öt-hatféle sajt között. A gyönyörű, fehér párisi kenyér ingyen van.

Már most például a Brasserie Universelleben, tehát az Avenue de l'Opéra-n, Páris egyik legolcsóbb uccájában 4 frank, vagyis 16.500 korona a hors d'oeuvre. — Ezért a négy frankért két-három nagy tálcán hozzák a tálakat. Nyolc-tízféle hideg főzelék, közöttük vastag spárga, articsóka, azután hatalmas, hizott, paradicsomos pisztráng, mifelénk ismeretlen, nagy szardíniák. Két-háromféle módon konzerválva füstölt hal, ecetes hal, két-háromféle hurka, másjástétom, óriási fabőlőben és igen jó minőségben, hideg tojás mártással, apró rákok és még néhány apróság, természetesen egy adag vajjal. A tálakkal tele rakják az asztalt és a vendég vehet a tálakból addig, ameddig bírja. De 3—4 frankért mindenütt kapni legalább nyolc-tíz előételt, szabad fogyasztásra. Néhol még olcsóbban.

A színházak jórésztében, a Comédie Française-ben is, lehet földszinti jegyet kapni, természetesen hátul, 5 frankért, 21.000 koronáért Van néhány kis luxusszínház, a hol aránytalanul drágábbak a jegyek.

Ami a kávéházakat illeti, az árak nagyon változnak, a kávéház rangja és az ucca szerint. De kedves kis kávéházakban lehet egy pohár konyakot kapni 60 centimeért. A pohár kétszerese a budapesti kávéházak konyakos poharainak, a konyak francia és jóménőségű, tehát a 2500 koronás árat nem lehet túlzottnak mondani. A lapok ára 630 korona és 840 korona között váltakozik. 340 koronába kerülnek a nagy komoly lapok, mint például a Temps, de a 630 koronás Matin is bőven megfelel egy átlagos budapesti napilapnak. A könyvek aránylag megdugultak és ma a nagy regények ára 7.50 és 9 frank között mozog, tehát 32.000—37.000 korona. Viszont még mindig vannak 1.50—2 frankos olcsó sorozatos vállalatok amelyeknek kiadásában egy regény, vagy egy tudományos könyv ára 6.300—8.400 korona. Azonkívül pedig a könyvek gyorsan hervadnak el Párisban, vagy legalább gyorsan hervad a könyvek nagyrésze. A két-három év előtt, vagy a régebben megjelent könyvek nagyrésztét megtalálni a szajnaparti antikváriusoknál. — Ezek is jelentékenyen felmentek az árakból — a jó könyveknél, de akár 20 frankot, 83.000 magyar koronát szán egy bevásárlásra és gondosan vásárol be, 7—8 igen értékes és vastag könyvvel hóna alatt térhet vissza szállodájába.

Ha most az árakat lejre átszámítjuk, kiderül, hogy Páris még mindig félszer olyan olcsó mint Arad, Temesvár, vagy pláne Bucuresti.

Még mindig gyilkol a háború

A hadirokkant öngyilkos lett.

(Saját tudósítónktól.) Egy tragikus sorsu aradi ember vetett véget életének az éjszaka folyamán. Horváth István 54 éves gazdálkodó a háború alatt mint népfelkelő szolgált és részt vett a kárpáti harcokban. A szerencsétlen ember lábai lefagytak az 1915-ös dermesztő télen és a frontról nyomorékon került Aradra. Nem tudta folytatni régi mesterségét és anyagilag is teljesen tönkrement. Sokszor hangoztatta hozzátartozói előtt, hogy nem bírja ezt a nyomorult életet és öngyilkos lesz.

Az éjszaka végrehajtotta végzetes tervét. Az estét családja körében töltötte a Str. Lea Barna (Kossár)-ucca 12. számú házban levő lakásán. Senkinek sem tett említést szándékáról. Éjszaka észrevétlenül elhagyta szobáját és a padlón egy ruhaszártó kötéltre felakasztotta magát. Kihűlt testét reggel találták meg hozzátartozói. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

STINHÁZI MŰVÉSZET

Elbucszott Horváth Mici

(A primadonna bucsuja a „Pompadour”-ban.)

Könnyes szemekkel bucsuzott el tegnap este Horváth Mici Arad közönségétől, attól a közönségtől, amely esztendő során sok ünnepléssel jutalmazta értékes és kivételes művészetét. Hatalmas, ünneplő tapsvihar fogadta a primadonnát, aki nem tudta elpalástolni meghatottságát és meleg könnycseppek gördültek végig az arcán, amikor az aradi közönség szeretetének méltóságosan szép megnyilvánulását látta. Hosszu esztendők sok forró színházi estéjének, értékes és nagy színházi sikereknek emlékei fűződnek Horváth Mici névéhez, aki most bucsút intett nekünk, mert elmegy közülünk. Igaz gyönyörűséggel hallgattuk mindig nagyszerűen kulturált szép hangját, amely nem csak operettekben, hanem operákban is megérdemelten nagy sikereket hozott számára. „Carmen”-je épenugy felejthetetlen marad számunkra, mint „Pompadour”-ja, amelyben csak úgy, mint több szerepeiben fővárosi alakítást adott. Színjátszó képességei, finom, izléses és mindig szenzációs öltözködése nivót hoztak az aradi színház színpadára. Sok virág és még több taps jelezték, hogy a közönség szereti és becsüli ezt a kitünő művészt.

Az előadás megkezdése előtt *Sebestyén Jenő* konferálta be, hogy az előző esti Bajadér előadástól rekedt a bucsuzó primadonna, de ez a körülmény, amint a sok ünneplés igazolta, nem befolyásolta a bucsuest melegségét. *Galetta Ferenc*, régi és kedves ismerősünk, aki igen szépen énekelte Fall Leó szép melódiáit és elegánsan játszott, mint mindig. — *Sebestyén* a gúnydalok költőjének szerepében méltó volt önmagához. *Zilahy Irén* sokat fejlődött, amióta nem láttuk, ügyesen táncol, kedvesen játszik és nagyszerűen öltözködik. Új szereplője volt még a darabnak *Darvas Ernő*, aki a rendőrminiszter szerepében igyekezett nevetetni. A többiek a régi szereplők voltak, akik szintén sok igyekezettel járultak hozzá a bucsuest szépségének emeléséhez. A zenekart *Kovács Mihály* vezényelte. (b. l.)

* Az aradi nyári szinkör műsora. Vasárnap este: A papa kedvence. Gömöri Emma bucsuja.

* Timisoarai színház műsora. Vasárnap d. u. 3-kor: A kisasszony férje. (Félhelyárral.) Délután hat órakor: Bánk bán. (Félhelyárral.) Este kilenc órakor: Süt a nap. (Darvas Ernő vendégszereplésével.) Hétfő: Süt a nap. (Darvas Ernő vendégszereplésével.)

VASÁRNAPI-KRONIKA

Mister John Brown londoni cipőgyáros Aradra jön és meglepi az itt látottakat.

Mister John Brown nyári szabadságát egy kis európai turnéra használta föl. Utjában elérkezett Aradra is. Mint rendszerető angol pontos naplót vezetett és naplójának kiszakított részeit rendezésünkre bocsátotta. Itt következnek szép sorjában a kiszakított részek:

Forró július éjszakáján futott be a vonatunk, a metretrendben megállapított időtől eltérőleg egy órai késéssel. Vasuti hordárok villogó számozott sapkákkal rohantak meg s kiragadták kezemből bőröndjeimet. Kettőt ökölcsapással leteritettem és éppen revolveremhez akartam nyulni, amikor Policemmannok letartóztattak. Közben bőröndjeimet visszaadták és a számozott betyárok kijelentették, hogy ők nem is betyárok, hanem hordárok. Kiléptem az uccára és meghökkenésemben szememet dörzsöltem. Mi az? A British Muzeumból a Viktoria-hercegnő korabeli batárok idekerültek. Ott sorakoztak egymás mellett ezek az ócska és kényelmetlen kocsik. A legelső konzulátusnál szóváteszem a dolgot és követelem, hogy vigyék vissza a British Muzeumba az onnan elhozott régiségeket. Végre beültem egybe. A kocsi szép kényelmesen megindult és én kíváncsian néztem ki utközben az ablakon. Láttam szép és kevésbé szép épületeket, mezitlábás gyerekeket és jámbor ökröket az uccán.

Hotelhez értünk. A portás fején szép tábornoki arany-sávós sapka volt, ellenben szobát nem lehetett kapni. A másik hotelportás szintén valamilyen nyugalmazott exotikus tábornok lehetett, de szobát ő sem adott. A harmadik hotel portásának sapkáján vélnyem szerint csak az ezredesi sáv volt, de kijelentette, hogy szobát legnagyobb sajnálatára nem adhat. Végre egy garniszállóban aludtam. (Az itt tapasztaltakról külön számolok be és ezzel kapcsolatban külön fejezetet szentelek az itteni túleseményeknek.) Fürdőszoba itt ismeretlen, egyéb másutt ismeretes dolgok szintén. A szálloda előtt pirosfeszes bennszülöttek rohantak meg az embert, lábát odaszögezik egy állványhoz és vad harci

dalok éneklése közben kitisztítják cipőjét.

Voltam egy footballmérkőzésen is. Érdekes, hogy a mi football szokásainktól eltérően itt a játékosok főként egymásba rúgnak és mentőautomobil nélkül mérkőzés el sem képzelhető. Játék közben a bírónak folyton pápaszemet dobálnak. Megtudtam, hogy egy nyugalmozott football bíró optikus üzletet nyitott a sok pápaszemből. Voltam egy kávéházban, ahol cigányok, betyárok, jogászok és kanászok muzsikáltak. A pincérek hol egymásra, hol a vendégekre ordítottak s viszont. Voltam egy moziba, ahol az előttem ülőtől nem láttam semmit. Az első részt adták. a folytatás csak jövő évben. Akkor megint eljövök, hogy a folytatást is lássam. Voltam egy bárban, ahol éppen bucsuestély volt. A művész pártogva ejtette ki a ritmusos magyar szöveget, bár egy szomszédom azt hangoztatta, hogy a művész angolul énekel. Voltam a színházban, ahol szintén bucsuelőadás volt, sőt egy kávéházban is bucsuzott a cigánybetyár — primás — kanász — jogász. Uglátszik bucsura érkeztem. Majd odaháza a lexikonban megnézem a bucsu értelmét.

Egy hirtelen szerzett barátom kivitt a strandra. Láttam szép meztelen nőket és csunya meztelen férfiakat. Fürdőszem alatt hárman fulladtak bele a vízbe. Uglátszik itt divat az öngyilkosság, majd felhívom a londoni Öngyilkosok Klubjának a figyelmét erre a tényre. Talán fiókot nyithatna itt. A kabinomból eloptáltak az egyik cipőmet és az inggombomat. Elutazás előtt konstataáltam, hogy abból a pénzből, amit itt elköltöttem, egész szépen időzhettem volna Párisban vagy Newyorkban is. Az állomásom ismét megrohantak a számozott betyárok, akik éppen ellenkező helyre vitték bőröndjeimet, mint a hová szálltam. Egy óra késéssel indultunk csak el és a hátáron vettem észre, hogy a pénztárcámat ellopták. Itt ugylátszik fejlett a betörő ipar. Itt ugylátszik mindenki bucsuzik, én is bucsuztam. Elbucsztam a pénztárcámtól.

* A Becstelének-ben bucsuzik szombaton Kallós József.

* Balogh Böske bucsujára mindenki siessen napokkal előre kiváltani jegyeit, mert már az elővételi pénztárt is valósággal ostromolja a közönség. A bucsu sorozatnak kétségkívül a kedd este lesz a legérdekesebb fejezete, amikor a szeor bájos operettstágerében, a magyaros tárgyú: Három a táncban vesz bucsút egymástól a legnépszerűbb szubrett és az aradi közönség. Balogh Böske kivételes művésze, megverő egyénisége elválaszthatatlanul magához láncolta az aradiakat s a keddi bucsu alkalom lesz arra, hogy az általános szeretet tüntető kifejezére jusson.

* Zenei szemle. Járósy Dezső szerkesztő a lap új számának bevezető helyén az egyedül álló magyar zenei folyóirat nyolc éves multját ismerteti. A zeneesztétika rovatában Pollacsek László: A zene alkotó elemének viszonyáról értekezik. Geszler Ödön, budapesti székesfővárosi zeneigazgató Brahmsról ad népszerű irodalmi portrét. — A tárca rovatában pedig Wagner József dr. interjút közöl, amely a budapesti Zeneművészeti Főiskola könyvtárának rendszere derít fényt. Augusztus közepén a folyóirat félévi, öt számra való új előfizetést nyit, melynek

összege 50 lej. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: (Temesvár, I. Nagykörút.)

* Pikáns francia bohózat szerepel a színház vasárnapi műsorán s ekkor bucsuzik Gömöri Emma, a színház egyik nagyon értékes tagja. Gömöri Emma kvalitásait nem kell bővebben ismertetni, akik az utóbbi esztendőben látogatták a színházat, őszinte elismeréssel adóznak tehetségének. Bohózat nem mehetett nélküle s szerepeinek eljátszásában főelvként tüzte maga elé a közönség szívbéli megkacagtatását. Ez mindenkor sikerült is, nem csoda, hogy kedvence a publikumnak. A „Papa kedvence” hársipa felesége egyik legkiválóbb szerepe s a bohózat többi főszerepeit Horváth Mici, Darvas, Jávör, Sereghv játsszák.

* Madách filmen. (Newyork, aug. 2.) Érdekes tervvel foglalkozik egy tekintélyes amerikai filmgyár. Madách Imre „Az ember tragédiája”-t akarják filmre vinni és a monumentális film összes szerepeire magyar színészeket szerződtenek. A darab a Paradicsomban lejátszódó jeleneteket az ázsiai Ceylon szigeten, a többi pedig Magyarországon játszának le. A terv kivitelét filmes és színházi körökben nagy érdeklődéssel várják.

MOZI

xx „A szegények császára”-t, a legutóbbi esztendő filmtermésének egyik legmonumentálisabb alkotását mutatja be vasárnap este az aradi Marosparti mozgószínház. Felicin Champsaur, francia író világhírű regénye után készült a film, amelynek főszerepeit a francia film-művészet büszkeségei: Henry Krauss, Gina Relly, Páris legbájosabb művésznője, Leon Mathon és Duc Froment játsszák, akiket már több nagyszabású film főszerepeiben, mint a „Nyomorultak”-ban, a „Monte Cristo”-ban és a „Munká”-ban már volt alkalmuk Arad közönségének megcsodálni. A négy rész és 32 felvonásból álló filmreket a Marosparti mozgó három részben mutatni be, hogy ezzel is módot nyujtson mindenkinek a film megtekintésére. Az első rész csak vasárnap és hétfőn van műsoron. A másik három részt is mindössze csak két-két napig fogják műsoron tartani.

xx Az orkán című világhírű film bemutatója. A szenvedélyeknek e klasszikus filmdrámája kerül vasárnap bemutatásra az aradi Apolló mozgószínházban. A kanadai hegyek között játszódik le ez a film-dráma. A háttérben a rendőrök és a csempészek izgalmas harcai teszik bonyolulttá a drámai lefolyásu szerelmi történetet, a féltékenység ördöge kritikus helyzeteket teremt és a fékezhetetlen szenvedélyek játéka művészeti szempontból is nagy értékűvé emeli a filmet, amely még hétfőn és kedden marad az Apolló mozgószínház műsorán.

xx Ma, vasárnap utoljára játssza az aradi Uránia mozgószínház Percy Moran gaztettét. A Hajsza az örökségért című hatfelvonásos izgalmas kalanddrámát.

MEGBIZHATÓ
pontos órák,
készletek, javítások és
ékszer-ékesek

Arany-
tűt legjobban
áron vesz!!!

legelőnyösebb
ÁRAON: **C S A K Y.**
cégnél Aradon, a város-
házával szembeni épületben

Aradi Marosparti Mozgósínház

Felicien Champsain híres regénye filmen.

A Szegények császára.

Montumentális filmek 4 rész 32 felvonás.

Három részben kerül bemutatásra.

Főszerepben: Henry Krauss, Gima Relly, Leon Mathot és Luc Froment a francia filmművészet büszkeségei

I. rész vasárnap II. rész kedd
hétfő szerda
III. rész csütörtök
péntek

KÖZGAZDASÁG

A lej Zürichben 2.35

(Saját tudósítónktól.) A lej zürichi kurzusa már hosszabb idő óta a 2.35-ön áll. A devizapiacot üzletelenség uralkodik és Bucures től erősen tartják a lej értékét. Párisban néhány nap óta a lej 8.65-ön állapodott meg és mint azt az előjelek mutatják, hosszabb ideig így is marad.

HELYI VALUTÁK.

(Augusztus 2.) Francia frank 11.50 font 1005, svájci frank 42.00, lira 9.50, dollár 226, magyar korona 340, osztrák korona 290, dinár 250 szokol 660. Kifizetések: Páris 11.95, London 10.15, Zürich 42.75, Milano 10.02, Newyork 229, Budapest 345, Bécs 308, Belgrád 2.75 Prága 6.75

ZÜRICH NYITÁS. (Augusztus

2.) Berlin 1.29, Amsterdam 206, Newyork 537.8750, London 2376, Páris 27.80, Milano 23.35, Prága 15.70, Budapest 0.0069, Belgrád 640, Bucures 2.35, Bécs 0.007575.

ZÜRICH ZÁRÁS. (Augusztus

2.) Berlin 1.29, Amsterdam 206, Newyork 536.25, London 2373.50, Páris 27.95, Milano 23.30, Prága 15.70, Budapest 0.0069, Belgrád 6.40, Bucures 2.35, Bécs 0.007575

BUCURESTIBEN (Augusztus

2.) Tőzsdészünet.

BUDAPESTI HIVATALOS ÁR

FOLYAMOK. (Augusztus 2.) Bel-

grád 935-940 dinár 915-933, Bucures 340-343, lej 340-343, London 345-347.000, font 342-346.000, Milano 3388-3406, lira 3358-3396, Newyork 77.970-78.370, dollár 77.470-78.030, Páris 4060-4090, francia frank 4060-4090, Prága 2283-2295, szokol 2263-2282, Bécs 1.010-1.170, osztrák korona 1.010-1.170.

= Bányászkongresszus Prágában. Prágából táviratozzák: Hétfőn kezdődik meg itt a nemzetközi bányászkongresszus.

= A népszövetségi kölcsön magyarországi jegyzése. Budapestről jelentik: Magyarország népszövetségi kölcsönének egy kis részét hűvölevően Magyarországon is jegyzésre bocsátották. A jegyzés tegnap kezdődött meg a budapesti pénzügyintézetnél és az ma is a legélénkebb mértékben folytatódott. A jegyzés mértékéről a számszerű adatokat hétfőn fogják publikálni. Érdekes, hogy a jegyzés nemcsak a nagybankoknál és takarékpénztáraknál folyik, hanem a legkisebb pénzügyintézetnél is. Vidéken is megkezdtek a jegyzéseket, ahol szintén lényeges eredményt értek el már eddig is. Mindenütt a legnagyobb érdeklődés kíséri a husz évre szóló aranykorona kölcsön jegyzését.

Eladott aradi ingatlanok.

Müller Ede és neje eladták a Str. Puscasilor 5-a számú házat 100 ezer lejért Jeney István és nejeinek. — Fodor és Reisinger cég eladta a Calea Radnei 20. számú ingatlant 190 ezer lejért M. Maitrovitz és fia Industrie de Lemne cégnek. — Mitrean Dumitrie eladta a Mana de aur 15. számú házat 170 ezer lejért Szilágyi János és nejeinek. — Zubor Andorné eladta a Str. Szent Antal 131 négyszögöl házhelyet 78.600 lejért Giesinger Jenő és nejeinek. — Allesz József Vilmos és Beleztnai János eladták a Piata Pestelor 3. számú házat 155 ezer lejért Scharle József és nejeinek. — Petro Józsefné eladta a Zimánd-dűlőben fekvő házhelyet 45 ezer lejért Szabó Lajos és nejeinek. — Mitrachi Anikó és neje eladták a Str. Nurta Pompiliu 58-18. számú házat 150 ezer lejért Dornáth Gyula és nejeinek. — Szivolics János eladta a Str. Alexandrescu 54. számú házat 80 ezer lejért Bara Árpád és nejeinek és Bara Ilonának.

LEGUJABB

Táviratilag meghívták a németeket Londonba

Londonból jelentik: A német kormányának szóló meghívót táviratilag küldik el. A Daily Express híradása szerint a francia delegáció a leghatározottabban elismerte a németeket, mint egyenrangú tárgyaló feleket. A harmadik bizottság a készfizetések döntőbírájáról még nem egyezett meg. A logi szállítások kérdé-

sében megegyeztek és elhatározták, hogy a német kormányt teszik felelőssé a cégek szállításáért. A Dawes tervezeten csakis döntőbíráóság módosíthat és ennek a bíróságnak tagjai a jóvátételi bizottság delegáltjai, Németország delegáltjai és a két bizottság által választott elnök.

Oriási tőzsde- és bankcsalások Budapesten

Budapestről táviratozzák: A magyar pénzügyminiszterium rendelkezésre több budapesti banknál és tőzsdénél vizsgálatot tartottak. A vizsgálat folyamán szenzá-

ciós részletek derültek ki és megállapították, hogy a bankok és tőzsdések egy része eladta az ügyfelek által rájuk bízott értékpapírokat.

Nem lesz hus az aradi vendéglőkben

A legutóbbi maximálás következményei — Arad város vezetősége rekvirálással fenyegette meg a mészárosokat

(Saját tudósítónktól.) A vendéglői árak általános lemaximálása ma már megfelelő érzékenyen éreztette a hatását Aradon. Ma már a vendéglői étlapok igen szegényesen festettek, az azelőtti gazdagságnak, bő választéknak nyoma sincs: a ma déli étlapokon a levesen, marhahúson, főzeléken, szárnyason, tésztán, sajton és gyümölcsön kívül alig egy-két húsetel szerénykedett. A vendéglősök megbízottjainak a maximáló tanácsülésem mondott ísrlata mára kelve a maga egészében beteljesedett. Nem demonstráció, vagy másféle egységes akció idézte elő az étlapok nagy szegénységét, hanem az az egyszerű tény, hogy a vendéglősök nem kaptak húst, egyszerűen azért, mert ma — mint a példa is igazolta — teljes lehetetlenség a hatósági maximális áron borjú és sertéshúst beszerezni az aradi mészárosoktól. Amikor a vendéglősök üres kézzel tértek vissza a mészárszékekből, nyomban küldöttségé verődtek össze s megjelentek Angel István dr. polgármester előtt. A vendéglősök elpanaszolták a polgármesternek, hogy éppen most, amikor a város idegenforgalma az esperanto-kongresszus következtében jelentősen megnövekedett, a holnapi napra teljesen hus nélkül állnak. Ők eddig — mint azt a hétfői tanácsülésen több ízben is hangsúlyozták — a hatósági husárakat lényegesen túlfizették s csak így tudták a szükségleteik megfelelő mennyiségű és minőségű husokat beszerezni, most azonban a jelentős mértékben leszorított új vendéglői árak következtében ők sem adhatnak többet a húsért, mint amennyit a hatóság előirt, ezen az áron pedig a mészárosok nem hajlandók húst szolgáltatni a vendéglősök részé-

re. Arra kérték tehát Aradváros vezetőségét, hogy tegye lehetővé számukra a husbeszerzést, még pedig olyformán, hogy e váratlan hushányra való tekintettel, egyelőre függessze fel az új vendéglői árak hatályát.

Angel polgármester a vendéglősök kérésére kijelentette, hogy e pillanatban nem áll módjában a maximális árak érvénytelenítése, ellenben hajlandó olyan radikális intézkedéseket tenni, amelyek lehetővé teszik, hogy a vendéglők husszükségeit — legalább is e napokban — kielégíttessenek. Ez a megoldás pedig az, hogy Aradváros polgármestere elrekviráltatta a mészárosok hushéztelét s ebből maximális áron kielégíti a vendéglők igényeit, hogy legalább a kongresszus tartása alatt az éttermek megfelelően szolgálhassák ki vendégeiket. Hogy ez a megoldás megfelelő eredménnyel is járjon, Angel dr. nyomban határozatot hozott, amelyben utasította a rendőrséget, hogy foglalja le az aradi mészárosok — az üzletekben s a hűtőkben — található hushéztelét, legalább is oly mértékben, hogy a vendéglők hushéztelének kielégítését nyervejék.

E rekviráló határozat végrehajtására azonban nem került a sor, mert a vendéglősök véleménye szerint és ez az erőteljes intézkedés lényegében nem oldaná meg a kérdést, ellenben az esperanto-kongresszusra való tekintettel úgy határoztak, hogy hétfő estig minden lehető megkísérelésnek, hogy változatos húsételeket szerepeljenek az étlapok. Ha addig kielégítő megoldás nem történik, úgy keddtől kezdve csak marhahús és szárnyas lesz kapható az aradi vendéglőkben.

Az „ORIENT“ divatáruház

ARAD, Strada Alexandri (Salacz-ucca) sarok.

Tisztelettel értesíti ARAD város és vidéke közönségét, hogy az öszi férfi és női szövetek rendkívül nagy választékban raktárra érkeztek

SIENKIEWICZ ÖTLETTEK

Szobatudós. Az Académie Française-nek taglétszáma negyven. Jelenleg csak 35 hely van betöltve. A legidősebb „halhatatlan“ Clemenceau, aki 83 éves. A legfiatalabb Robert de Flers, aki 52 esztendő. Anatole France 1896-tól. Poincaré 1909-től tagja az akadémiának.

— Előzető. Kérdésére munkatársunk statisztikai adatok alapján a következőképpen állította össze azoknak az íróknak a névsorát, akik eddig Nobel-díjat nyertek: 1901. Prudhomme, 1902. Mommsen, 1903. Björnson, 1904. Mistral és Echegaray fölosztva, 1905. Sienkiewicz, 1906. Carducci, 1907. Kipling, 1908. Eucken, 1909. Lagerlöf Zeima, 1910. Heyse, 1911. Maeterlinck Maurice, 1912. Hauptmann Gerhardt, 1913. Rabindranath Tagore, 1914-ben nem adták ki, 1915. Rolland Romain, 1916. Heidenstam Werner, 1917. Gillerup Károly és Pontoppidan Henrik fölosztva, 1918. nem adták ki, 1919. Spitteler Károly, 1920. Hamsun Knut, 1921. France Anatol, 1922. Benavente Jacinto, 1923. Yeats William Butler. A Nobel-díj összege 100.000 svéd korona, ami a valuta mai állása mellett több mint hat millió lej.

— B. M. Arad. Romániában nincsen moziiskola; Budapesten a színésziskolával kapcsolatosan mozisínész iskola is van. Közlebbi felvilágosítást Rózsahegyvi színésziskola nyújthat. — B. N. Arad. Az öntözőkocsi elhaladt maga mellett és a ruhája csuromvízes lett. Elszaladni nem tudott, mert nem mert a partól leszaladni. Az ideálja kinevette, a kis tragédia vége pedig összeveszés lett. Most pedig úgy-e, ki szeretne vele békülni, de nem tudja hogyan? A megoldás csak az lehet, hogy megvárja, míg ő közeledik, mert ha nem tartja érdemesnek megkísérelni a kibékülést, akkor magának nem érdemes vele foglalkozni többet. — Egy Neptun strandoló. Ön teljesen félreértette a riport intencióját. Cikkünkkel nem akartuk a katonstrand közönségét a Neptun közönsége fölé helyezni. Ami a fegyelmzett csendet illeti, ne vegye rossznéven, de az rosszmájúság amit Ön írt.

Elvált asszony. Ön is a házasság problémáját akarja megvilágítani. Mitől függ a házastársak harmonikus, boldog élete? Ez a nagy kérdés, amelyre sokkal nehezebb választ adni, mint Ön gondolja drága asszony. Azaz, hogy nem is a válasz nehéz, hanem a megoldás. Mert akármit is írunk, csak naiv tanácsnak hangzik. A boldog házasság legfőbb kelléke, megrögzött idealista felfogás szerint a házastársak kölcsönös szeretete. Ez igaz. De hogy lehet megtartani, vagy megszerezni a kölcsönös szeretetet? „Harmonikus élet, megértés, alkalmazkodás.“ Frázisok. — Az emberi lélek, a természet titokzatos mélységébe kellene bepillantást nyerünk, hogy ezt a problémát megoldhassuk. Sokan azt mondják, hogy az egymásnak szántak a házasság előtt ismerjék meg és szokják meg egymást. Lehet-e megszokásnak, vagy megismerésnek szentelni azt az időt, amikor az embert vakká, elfogulttá teszi a szerelem?

De azért ne essék kétségbe szép asszony. Vannak boldog házasságok, de azok tízka örök probléma marad, miként a boldogtalanoké is.

W. B. Alba Julia. Lukácsy Lajos „Esetek az Életről“ című könyve még sajtó alatt van. Egyébként lépjen érintkezésbe a szerzővel, aki Arad, Metianu (Förrey) dr. ügyvéd.

KOPRO - fészfajta csokoláde

ucca. — Sz. L. Pankota. Kérvényt kell a parancsnoksághoz intézni, hogy adják meg az önkéntességi jogot, vagy adjanak szabadságot arra, hogy letehesse az érettségi vizsgálatot. Más mód nincs.

SARK

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

51. Szabálytalan megnyitás.

Játszották Meránban 1924-ben.

Világos: GRÜNFELD.

Sötét: STEINER.

1. d2—d4, Hg8—f6. 2. Hg1—f3, d7—d5. 3. c2—c4, c7—c6. 4. e2—e3, e7—e6. 5. Hb1—d2, Hb8—d7. 6. Ff1—d3, d5×c4. 7. Hd2×c4, Ff8—e7. 8. 0—0, b7—b5. 9. He4—e5, Fe8—b7. 10. Fe1—d2, a7—a5. 11. a2—a4, b5—b4. 12. He5×f7, Ke8×f7. 13. Hf3—g5+, Kf7—e8. 14. Hg5×e6, Vd8—c8. 15. He6×g7+, Ke8—f7. 16. Hg7—f5, He7—b6. 17. Vd1—b3+, Kf7—f8. 18. e3—e4, Kf8—e8. 19. Fd2—g5, Vd8—d7. 20. Hf5×e7, Sötét feladja.

Megfejtés. A 21. feladvány megfejtése:

1. Va6—a8, H×V. 2. Fe5—g7, FvK×B. 3. Fe6v—b1 matt.

1. .... F×V. 2. Be4×f4+, K×F. 3. Hf3—g6 matt.

1. .... F×B. 2. Fa2—e6+, K×Fe5. 3. Va8—a1, matt.

1. .... Hb6—d7. 2. Va8—e8, t. sz. 3. Fb1, B×f4, Ve6 matt.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

A szerkesztésért Idelglenesen:
KAROLY SANDOR
felel.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban ::

kapható a kiadóhivatalban

BADACSONY

A Balaton gyöngyének tartják. :: Hableány és Neptun szállók és éttermek. Ujonnan átalakítva. :: Vadregényes vidék. :: Pensio szép szobával napi százhuszezer koronáért. Pompás fürdők.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Dr. Rácz Sándor
ügyvédi irodája
Arad, Bohus-palota
III. kapu I. emelet.

özv. Lissem Henrikné szül. Pollák Karolina úgy a maga mint gyermekei nevében is mélyen szomorodott szívevel tudatja, hogy hön szeretett fér, apa, após, nagypapa, testvér és rokon

Lissem Henrik

f. évi augusztus 1-én 8 órakor életének 67-ik évében, boldog házasságának 43-ik évében hosszúságú szenvedés után jobblétre szenderült.

A megboldogult hült tetemeit f. 6. augusztus 3-án d. u. 4 órakor fogjuk Aradon a Str. Consistorului (Batthényi-u. 40. sz. gyászházból az aradi izr. sirkerbe örök nyugalomra helyezni. 4380

Nyugodjon békében!

ORKAN

Dráma az amerikai őserdőkből.

Bemutatója

ma vasárnap, hétfőn és kedden az **APOLLOBAN.**

Gyárépület

a város központjában, vasuti sínek mellett, hozzátartozó nagy udvarral, egészben vagy több részben

azonnal kiadó

Ugyanott uccára nyíló üzletek akár raktárhelyiséggel, akár külön-külön kiadók.

Értekezhetni: Arad, Strada Eminescu 5. (Deák Ferenc-u. 3.) 4039

Hajszja az örökségért

PERCY MORAN gaztette

◀ Kalandor film 6 felv. ▶

Ma vasárnap utoljára az

Urániban.

Csodás hatású araszépitő és finomító a Földes-féle Margit és Madelaine creme.

Előbbi nappali, utóbbi éjszakai használatra. Eltünteti szeplőket és makulákat, atkákat (mitessor) ráncokat és redőket. Az aró pár nap használata után üde, hamvas rózsás lesz, arotisztatlanságok eltűnnek. Zsíros aró hölgyeknek és uraknak ajánlunk **ELACITOT.** Minden nap használatra **MARGIT-SZAPPANT** és **MARGIT-PUDERT.**

Dr. Földes gyógyszerár Arad

Egy jókarban levő

50 HP. szántómotor eladó

volt Tóthné tanya

Arad, Calea Bihorului (Nagyvárad-ut) 4318

Megjelent az új behozatali vámtarifa

magyar fordítása,

A Consum-Közgazdaság-Rumänischer-Lloyd kiadásában.

KAPHATÓ:

Aradon: ... Sándor Hirlapiroda,
Clujon: ... Friedman Hirlapiroda,
Oradea-Maren: ... Hegedüs Hirlapiroda,
Timisoaran: ... Bánát Hirlapiroda,
Satumaren: Szamos Hirlapiroda.

Ára: 50.— lej.

50 — lej előleges beküldése ellenében portómentesen küldi a Consum-Közgazdaság-Rumänischer Lloyd kiadóhivatala.

CLUJ, Str. Regele Maria 34.

En Csillag Anna

185 cm. hosszú óriási Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használata után kaptam. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növelését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakálnövés

és rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetes fényű és sűrűségi lesz és megkímél a legvégsőbb korig idő előtt korai megöszléstől. Egy tégely kenőcs Lei 50.— Egy darab szappan Lei 35.—

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában vagy az összeg előzetes beküldése mellett a romániai fölerakatóból:

Gracia Kozmetikai Laboratorium

ARAD.

13775

MOTOREKE

Komtek üzemben látható. Versenyen kívüli munkateljesítmény és tartósság. Azonnal szállítható Kovács Soma Társánál, Arad. 4558

Naponta inditunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot **Sándor** hirlapiroda ARAD, Strada Alexandri (Salacz-u.) L. 10062 36 óra alatt szerzünk.

Feltűnő alkalmi vételek!
Aradon a belváros legszebb utcáiban a fő-
tér közelében 8 lakásos bérház, melyből
egy 4 szobás fűrdőszobás lakás elfoglal-
ható, 800 ezer Lejért. — Emeletes 4 la-
kásos bérház, iparvállalatnak alkalmas,
óriási pincékkel, nagy kerttel, 750 ezer
Lejért eladó. Érkezni lehet kizárólag
megbizottnál Albert Haasz irodájában
Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-u.) 16522

Aradon a belváros legszebb uo-
cá-
ján 3 lakásos eme-
letes ház, 6 szobás fűrdőszobás elfoglal-
ható lakással. — Ezenkívül a bel- és
külvárosban nagy választékban bérházak,
magánházak, kertesházak, gazdálkodásra
alkalmas házak, elfoglalható lakásokkal
150 ezer Lejtől 3 millió Lejig. — Gyár,
vagy iparvállalat részére alkalmas épü-
letek, szállók Aradhegyalján kolnával,
(felszereléssel), 2 holdtól 10 holdig eladók.
Albert Haasz Irodája Arad, Str. Romá-
nului 5. (Zrinyi-ucca). 16522

Arany-érmék tárgyak beváltása legma-
gasabb áron Aradon a Lutheránus-tem-
plom mellett Reiner órá-ékszerésznél.

Komoly vevőim
részére keresek bér- és magán-
házakat, szőlőket és földeket.
HAASZ IRODA ARAD,
Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca)

Gyermekkocsik
legfinomabb kivitelben legolcsóbban
kaphatók. Mindennemű gyermekkocsi
JAVÍTÁSOKAT,
gumizást, fedélkészítést, fényozózt vál-
latunk, 3237
Gyermekkocsiüzem
Arad, Str. Simona Ballet 19. (Deseffy-u)

Kantinszerű üzlet
gyárral ezenben, hol 400 mun-
kás van, 20.000 Lejért átadó
"ARGUS"-nál Arad, Str. Eminescu (Deák
Ferenc-ucca) I. 3857

Keresünk
azonnali belépésre és állandó
munkára:

perfect kasztnicsinálót,
perfect tüziembert,
perfect fényező-nyergest
(esetleg csak fényezőt).

Kardos kocsigyár

Timișoara (Temesvár), II., Három-
király-ucca 14. 4324

No. G. 8001—928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Pe baza deciziei judecătorești
de ocol Arad No. de mai sus.
Mobile și alte obiecte cuprinse în
favorul lui Dr. Luțai Cornel pentru
suma de lei 285 capital interese
spese stabilite până în prezent în
suma de lei — se vor vinde la
licitație publică în Arad, Strada
Sava Raicu 108 și Str. Oituz 16.
în ziua de 13. August 1924 d. m.
la orele 4.

Aceasta licitație se va ține și
în favorul lui Flora fabrica de rom.
Samuil Balai, Nagy Samuil.

Arad, la 25 Iulie 1924.

Ciupușiga,
exec. judec. regesc.

Hirdetmény.
Paulis hegyközség dílese
f. évi augusztus hó
10-én d. e. 11 órakor
a község házában fog megtar-
tatni.
4368 **Einökség.**

Eladók
két darab dupla ablak és egy
kétszárnyú üvegajtó. Cim:
Arad, Str. Cogalniceanu 8. (Mikes Ke-
lemen-ucca) 15076

Szerinka Vilmos
kárptos és díszítő
Arad, Str. Cloșca (Szt. László-u.) 12.
Vállalja minden e szakba vágó munkák
készítését a legpontosabb kivitelben
legolcsóbb árárt. — Vidékre is
elmegeyk. 15076

**Ha jól akar inni enni,
KARBOS büffébe
kell menni!!**
Libamáj, töpörtő stb. különlegességek
ARAD, Strada Matei 6.
Kora reggeltől nyitva!

Nagyobb mennyiségű friss ter-
melésű
nyártarönkököt
vékony végén 22 cm.-től felfelé
átmérőben és kisebb tétel friss
termelésű
körösrönkököt
25 cm.-től felfelé átmérőben ve-
szünk azonnali szállításra.
Boros & Zucker
fakereskedők, Arad, 4379

Alkalmi vételek!

Belvárosi emeletes sarok bérház 7 szobával, 4 szobás, fűrdőszobás elfoglalható lakással.

Belvárosi emeletes bérház 9 lakásos. óriási nagy kerttel, bérjövodelemmel. 800.000 Lej.

Sarok üzletház 8 szobás, fűrdőszobás lakással, üzlettel együtt elfoglalható.

Új kétezobás magánház 150.000 Lej.

Háromlakásos csinos ház két elfoglalható lakással, dupla telekkel, 200.000 Lejért.

Sarok magánház 4 szobával 250.000 Lejért.

Kisebb-nagyobb bér- és magánházak 70 ezertől 3 millióig. 3352

„Argusnál“
Arad, Str. Eminescu Deák F.-u. I.)

Elvállalok mindennemű könyvkötészeti munkák
készítését u. m. paszparturák, gobelinek keretezését és női hímzett munkáknak tárcáknak való elkészítését, ezenkívül a szakmába vágó díszmunkákat
GLUCK LÁSZLÓ venetizáló író és könyvkötészeti ARAD, Bul. Carol 16. (Kereszt-közt) 14. Ipartestület-épület

Aradon
a belváros közelében egyike a legjobbak épült újbérházaknak 6 modern fűrdőszobás lakással, melyből egy 3 szobás, fűrdőszobás lakás elfoglalható, 4 kisebb lakással és üzlethelyiséssel, iparvállalatnak alkalmas, nagy pincével, nagy udvarral, 600 ezer Lejért eladó. Meghívott Albert Haasz Irodája, Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca). 16522

Aradon 10 éve fennálló mozgószínház, vendéglő és éttarem
berendezés, ingatlanal együtteladó
Felvilágosítást ad délelőtt 8—10-ig
Mészáros Béla, Arad, Calea Șaguna 82. (Varjassy Lajos-ucca). 4376

Tények bizonyítják,
ha ingatlanát
biztosan
akarja értékesíteni,
ha alkalmazottira
gyorsan
van szüksége,
ha üzletét
előnyösen
szeretné eladni,
a
KÖZLÖNY
hirdetése útján
jut eredményhez

SZEGFÜ ARAD
Luther-tér
Telefon III.
írógépvállalat
állandóan nagy vá-
laszték új és használt
ROYAL, UNDERWOOD
és egyéb gépeken.
Erdély legnagyobb
írógépjavitóműhelye és kellekraktára

SIÓFOK
a legmodernebb Balaton-fürdő.
Vérzegény-
ség, ideggyon-
góság, bét- és
gyomorhajok leg-
tőréletesobbgyógy
helye. Gyenge gyer-
mekeknek jobb mint a
tenger. — Minden kom-
fort. — Sok szórakozás.
A kitűnő hír-
nevű Sebaste-
Somme étter-
mek, üz. SOM-
MER BÉLANÉ
személyes vezetése
és KORÁNYI ZOL-
TAN szakavatott fel-
ügyelete alatt állanak

Benzinmotor 4 HP. eladó. Közben megte-
kinthető: **JUBASZ**
gépműhely Arad, Str.
Marasesti Kosuth-u 37-38

CHARGEURS REUNIS
ARGENTINA BRAZILIA URUGUAY
LEGNAGYOB B FRANCIA DÉLAMERIKAI VONAL
Hetenként háromszori hajóindulás
HAMBURG, HAVRE, BORDEAUX
KIKÖTŐKBŐL
VEZÉRKÉPVISELŐ NAGYROMÁNIA SZÁMÁRA:
A. SOLOMON FIAI TIMISOARA HOTEL ROYAL
Kitűnő kiszolgálás, nagy kénye-
lem, elsőrangú ellátás, harmad-
osztályu kabinok. Lloyd 273.
3491

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon (uj Neuman-ház), ARAD,

Figyelmeztetés!

Utlevél, vizum
Ugyekben legolcsóbb,

naponta futárindítás

Weiss Dávid
Arad. Str. Márásesti Kossuth-u
Az Államrendőrség mellett.

Gyűjtőhelyek

LOBL Hirlapiroda
Arad, Apollo mozival szemben.
WEINBERGER cipőüzlet.

Apró hirdetések.

TUDNIVALÓ AZ APRÓHIRDETÉSEKRŐL: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kiadvánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket délután 5 óráig veszik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

SZÉPNEK mondott szövege miatt bizonyos diszkrét barátnője lenne oly ur embernek, ki havonta 4000 lejtel támogatna. Leveleket „Tamara” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4341

Házasság.

ISMERETSÉG hiányában fordulok a már nem szokatlan uthoz. Árván maradt, keresztény, csinosnak mondott, házias nevelésű urleány vagyok. Férlhez mennék oly ur emberhez, kit meg tudnék szeretni és becsülni. Vagyonom 265 hold beinstruálva. Vigyázat! Oly ur ember ne próbálkozzon irni, akinél a vagyon a fontos, mert az céltalan. Komoly ur ember teljes című levelét „Falusi menyecske” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem. 747

GYERMEKEMÉRT mielőbb nősülni szeretnék. Harmhét éves, keresztény, özvegy földbirtokos vagyok. Vagyonom egyetlen gyermekemen kívüli birtokom, melyből meg lehetésem biztosítani ezért nősülésemnél nem pénz, hanem gyermekeszerető anyát, hűséges hitves társat — keresek. Levelét „Anyá és feleség” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem. (Névnélküli céltalan.) 747

HUSZONKILENC ÉVES keresztény, mérnök-gyárigazgató vagyok. Nősülni óhajtok, ha találnék magamhoz illő feltétlenül intelligens urhölgyet. Levelét teljes címmel „Abránd” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem. 747

ZSIDO vallású érettségizett gyáros vagyok. Huszonkilenc éves. Vagyonom cca negyvenezer dollár. Évi jövedelmem szintén eléggé tekintélyes. Feleségül venném azt a kedves egyéniségű urhölgyet, akinél háziasságot, finomságot találnék. Levelét „Nagyjókni elfoglaltság” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem. 747

Alkalmazás.

ROMAN, német levelezőt és könyvelőt keresünk. „Norddeutscher Lloyd”, Arad, Bul. Reg. Ferd. 63—65. 4368

UTAZÓNÓT alkalmazok, kezdő kiképzést nyer. Mandel, Arad, Str. Episcopul Radu 14—16. (Magyar-ucca). 4374

TIZENNEGY ÉVI gyakorlatlalt bíró okleveles erdőmérnök uradalomnál, vagy faiparvállalatnál megfelelő alkalmazást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4201

KÖNNYŰ IRODAI munkára lehetőleg gépirni tudó leány felvétetik. Románban perfect előnyben. Irtiz festéküzlet, Arad. 15076

EGY jobb szakácsnő ur házhoz ajánlkozok bejárónéknak. Hartmanné, Arad, Str. Unirei No. 6—8. 4377

KÉT intelligens t. ut. fölveszünk vasaszertergályos és géplakatos tanoncoknak. Juhász gépműhely, Arad, Str. Marasesti (Kossuth-ucca) 37—39. 4372

GYERMEKSZERETŐ, megbízható nő 2 éves kisleányom mellé aug. 15-re keresek. Solymos, Arad, Piața Avram Iancu 10. szám. 4356

TANULO tisztességes jó fizetéssel felvétetik Vándor Divatruházban Arad Str. Metianu (Forray-ucca) 15074

FŐMOLNÁRI állástkeresek azonnali be lépésre. Török István Zimandujalu. 4347

FIATL intelligens uriaszony ajánlkozok vidéki idősebb földbirtokoshoz hávezetőnéknak. Leveleket pontos címmel ellátva „Földbirtokos” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 4331

15—17 ÉVES fiu irodaszolgának felvétetik. Adler Hugó Arad Str. Romanului 18 4325

FÜSZER kereskedősegéd állást keres. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadója továbbít. 4323

MUNKÁSNÖK felvétetnek Barthmes cukorgyára Arad Str. Nicu Filipescu 40. sz. (Flórián-u.) 4346

Lakás.

MONEASAI (Monyházi) szobámat csanádi-villában, két ágygyal, divánnyal, augusztusra átadnám. Atvehető Arad, Csanádi-palota, II. em. I. 4362

BUTOROZOTT szoba kiadó magános nő vagy fiatal pár részére konyahasználattal. Arad, Str. Dimitrie Raicu 11. (Ándrényi-u.) 4350

ATADÓ LAKÁS. Évi 4000 Lej bérért átadó három szobás fürdőszobás parkettás lakás a belváros legforgalmasabb uccájában, irodának is kiválóan alkalmas. Merle mérnök, Arad, Str. Eminescu 8., I. emelet. 4367

KÉT egymásba nyíló butorozott szoba, belvárosban, azonnal kiadó. Cím Sándor hírlapirodában, Arad. 11.000

BUTOROZOTT szobát keres jól fizető urleány. Cím Wallinger hirdetőjében, Arad. 15076

Vétel és eladás.

MEGVÉTELRE keresek jó állapotban levő 100/200 cmtr. nagyságú erős vasajtót, továbbá egy komplett ételfelvonót. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

KOCSIK, sárga és fekete, kivágott városi és egy homokfutó eladók. Arad, Strada Eminescu 5. 3646

SÜTŐDE berendezés haláleset miatt eladó. Özv. Kollár Jánosné Lipova. Rom u. 192. 4366

EGY éves him farkas kutya, gyönyörű példány eladó. Arad Str. Tampa 8. (Darányi János-ucca). 4364

EGY NAGY EBÉDLŐ VALÓDI PERZSASZÖNYEG, bőr club garnitúra, interziás mahagoni consul tükör, kézimunka storok, filé asztalterítő, kézimunka miliók, ékszeres, butorok, márvány mosdó, festmények, hintaszék, szalonnok, tükrök, fotelok, dísz tárgyak, cheslon terítők, kis hermelin boa, kis szmirna szőnyegek, gyermekágy, csillárok stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

EGY keresztüros Lyra zongora, egy teljes hálószoba berendezés, ebédlőasztal, 6 székek és egy tükrös kredenc eladó. Arad Str. Cosbuc 57. 4326

LAKÁSBERENDEZÉS csak 6 hónapig használva, hálószoba, ebédlő clubgarnitúra, előszoba, konyha komplett, esetleg részletekben mindjárt eladó. Neumann-gyár Fisch mérnök. 4332

PERZSA és egyéb szőnyeget, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

DOMBORNYOMÁSU névjegyek, levélpapírok minden papírüzletben beszerezhetők. 4352

ELADÓ I. ALKALMI VÉTEL! Majdnem új egy és fél waggon örlőképeségű műmalom felszerelés. Bővebbet Wolff D. Ernő Costeul Mic (Kiskostély) Lupuj mellett 4357

ELADÓ egy világos hálószoba. Arad, Str. Giba-Birta 30. 4375

KERÉKPÁROK, varrógépek legjobb német gyárimány Kovács Soma Társánál, Arad. 4359

EGY íróasztal eladó. Megtekinthető 3—6 között. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 4354

ASZFALOSSZERSZAMOK gyalupaddal együtt eladó. Megtekinthető Micalaca-Noun (Ujmikelaka) Str. Cosbuc 21. sz. 4369

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

NYERS borkövet vesz Irom Arnold Arad. Strada G. Alexandrescu (Bercsényi Miklós-ucca) 39. 1608

BUTORRAKTÁRÁMBAN ebédők, hálószobák olcsóáron kaphatók Wiegelfeld, Arad Str. Eminescu Deák Ferenc-u.) 6. 3737

VESZEK nyers BORKÖVET és préselt seprőt kisebb és nagyobb mennyiségben, Altmann Sámuel Oradea-Mare Sirul Cerbilor 23. 3929

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK!
Gyapju férfi öltöny Lej 1470.—
Tennisz férfi öltöny Lej 1450.—
Lenvászon férfi öltöny Lej 1250.—
Selyem-lüster sacco Lej 1250.—
Tennisz férfi nadrág Lej 520.—
Lenvászon férfi nadrág Lej 450.—
Gummi kabátok 850.— Lejtől kezdve.
Billiárd-posztó állandóan raktáron. Nagy posztó raktár. MUZSAY JÓZSEF férfi-, fiu- és gyermekruha telepén Aradon, a Városi Színházzal szemben. 4138

MEGVÉTELRE keresek 10 vagy 12 lóerős benzín vagy nyersolaj motort jó állapotban. Benko Pál gépész, Chisineu-Erdeis. 4231

Ingatlan.

SZÖLLŐ oca 8 kat. hold Aradhegyalján 10 percre a villamos megállótól, új kolnával, teljes felszereléssel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 4286

ELADÓ ház Arad Str. Buciumului (Lehel-ucca) I. sz. alatt értekezni ugyanott. 4327

ELADÓ Két ház átvehető lakással 210 ezer leiert Arad. Str. Sava Raicu 143 4343

MICALACA-NOU (Ujmikelakán) szép magánház elfoglalható lakással, sürgősen eladó. Ugyanott háztelkek is eladók. Bővebbet Pálmai János kereskedőnél, Ujmikelaka. 4355

OLCSÓ ELADÁS! Bérházak a város minden részén 40.000, 50.000 lej évi jövedelemmel elfoglalható lakással és magánházak 4 parkettás lakással eladók. Muntean és Flóra Arad Bulevardul Regina Maria. 4381

Eladó házak elfoglalható lakásokkal legolcsóbban Aradon HAASZ-iroda útján vehetők. Str. Romanului 5.

Üzletek.

ÜZLETHELYISÉG Engelhardt-féle Arad, Strada Eminescu 8., szomszédos átköltözés miatt kiadó. Konfektios üzletnek ajánlható. Bővebbet Arad, Strada Eminescu 5. 3425

CURTICI községben régebben nagyvendéglőnek használt helyiségek üzlet, esetleg vendéglői célokra kiadó. Bővebbet Hámory-gazdaság Arad, Strada Eminescu 5. szám. 3197

JOFORGALMU belvárosi fűszerüzlet két szobás lakással repatriálás miatt eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15075

Oktatás.

ANGOL órákat és mindennemű angol kérvények megírását vállalom. Megbeszélhető 2—4-ig Lukács Rózi Arad Str. Bratianu 19. (Weitzer János-u19.) 4344

Ellátás.

MEGYEBELI URI CSALADOK GYERMEKÉI igen korlátolt számban elhelyezkedhetnek előkelő özevgy urnónél, az összes tanintézetek közvetlen közelében fekvő ur lakásban. Napi négyszeri jó minőségű és mennyiségű étkezés. Bővebb felvilágosítást özv. Csillag Lajosnál nyujt. Arad, Str. Eminescu 6., II. emelet, naponta d. u. 2—4-ig. 4370

ELSŐRENDŰ házikoszt jutányos árral kapható. Arad Str. Tampa 8. (Darányi János-u. 4364

Különféle.

ÜZLETTÁRS — 161 jövedelmező üzlethez — 100.000 lej tőkével kerestetik. Fehérműszabász előnyben. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 4207

500.000 LEJ KÖLCSÖNT keresek elsőrendű ingatlan betáblázásra, Szives megkereséseket „Üzlet” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 4345

Prima csemegeszalámi rudvételnél Pálfy és Lucullus csemegéüzletében, Aradon

Soltész Tibor, Arad, Strada Matei Corvin I. szám. :-: Cérna, fonal- és műselyem-árak gyári lerakata. :-: **Eredeti gyári árak!!!**